

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

Кваліфікаційна робота магістра
з методики навчання англійської мови
на тему: «ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В
АУДІЮВАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Допущена до захисту
«___»_____ року

Завідувач кафедри _____ Черниш В. В.

Студентки групи МСОкт 01-22

філологічного факультету освітніх
технологій,

спеціальності 014 Середня освіта,

освітньо-професійної програми

Викладання європейських мов на основі
комбінованих технологій (англійська мова
і друга західноєвропейська
мова)

Пастернак Вікторії Андріївни

Науковий керівник: доктор педагогічних
наук, професор **Черниш В. В.**

ЗМІСТ

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	8
1.1. Цілі та зміст формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні студентів 2-го курсу	8
1.2. Психолого-педагогічні особливості формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій	16
1.3. Методичні засади формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.....	22
1.4. Критерії добору автентичних відеоматеріалів для формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні.....	31
Висновки до першого розділу	36
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАСТОСУНКІВ.....	38
2.1. Методична характеристика автентичних інтерактивних застосунків TED Talks, BBC News та BBC Learning English.	38
2.2. Комплекс вправ для формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків у студентів 2-го курсу	47

2.3. Модель освітнього процесу з формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків у студентів 2-го курсу	56
Висновки до другого розділу	58
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАСТОСУНКІВ.....	60
3.1. Підготовка пробного навчання	60
3.2. Проведення пробного навчання	63
3.3. Методичні рекомендації щодо формування у майбутніх учителів англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків.....	67
Висновки до третього розділу	69
ВИСНОВКИ	71
РЕЗЮМЕ	73
SUMMARY	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75
ДОДАТКИ	81

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АМ – англійська мова

ЗВО – заклад вищої освіти

ЗМ – зразок мовлення

ІКК – іншомовна комунікативна компетентність

ІКТ – інформаційно-комунікаційні технології

ІМ – іноземна мова

ЛК – лексична компетентність

ЛО – лексична одиниця

ВСТУП

Актуальність дослідження зумовлена недостатньою ефективністю засвоєння майбутніми учителями лексичних одиниць (ЛО) в аудіюванні та потребою студентів у диференціації і модернізації навчального процесу. Окрім цього, актуальність нашого дослідження пов'язана з необхідністю використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в умовах дистанційного навчання, а також зі стрімким розвитком ІКТ, та збільшенням кількості корисних автентичних онлайн-ресурсів. Незважаючи на наявність низки методичних розробок та моделювань навчального процесу, проблема системного використання ІКТ у формуванні у майбутніх учителів англійськомовної лексичної компетентності (ЛК) у закладах вищої освіти (ЗВО) залишається недостатньо дослідженою.

Об'єктом дослідження є процес формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні у майбутніх учителів англійської мови.

Предметом дослідження виступає методика формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні студентів 2-го курсу із комплексним використанням автентичних інтерактивних застосунків BBC Learning English та TED Talks.

Мета дослідження полягає у створенні методики формування англійськомовної лексичної компетентності (ЛК) студентів 2-го курсу із комплексним використанням автентичних інтерактивних застосунків BBC Learning English та TED Talks, її практичному розробленні та перевірці ефективності.

Досягнення визначеної мети передбачає виконання таких **завдань**:

1. Описати теоретичні передумови використання інтерактивних інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні у майбутніх учителів ЛК в аудіюванні.

2. Проаналізувати сучасні автентичні інтерактивні застосунки з точки зору їх методичних можливостей, змісту, структури та відповідності цілям навчання.

3. Вказати критерії добору навчального відеоматеріалу для формування у студентів 2-го курсу англійськомовної ЛК в аудіюванні.

4. Розробити підсистему вправ для формування у студентів 2-го курсу рецептивних лексичних навичок в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків.

5. Розробити методику формування англійськомовної ЛК студентів 2-го курсу із комплексним використанням автентичних інтерактивних застосунків BBC Learning English та TED Talks та перевірити її ефективність під час пробного навчання, за результатами якого сформулювати методичні рекомендації.

Для реалізації визначених завдань ми визначили такі **методи** дослідження:

- 1) вивчення і критичний аналіз вітчизняної та зарубіжної методичної, психологічної та педагогічної літератури з проблеми дослідження;
- 2) моделювання навчального процесу на основі методики формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків у майбутніх учителів АМ;
- 3) метод пробного навчання;
- 4) метод кількісного і якісного аналізу для обробки результатів пробного навчання.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи полягає у аналізі формування у майбутніх учителів англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема автентичних інтерактивних застосунків, а також у вдосконаленні методики формування у студентів англійськомовної ЛК в аудіюванні на основі автентичних інтерактивних застосунків BBC Learning English та TED Talks.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає у:

- 1) доборі навчального матеріалу згідно з визначеними критеріями;
- 2) укладенні підсистеми вправ для формування англійськомовної ЛК в аудіюванні на основі автентичних інтерактивних застосунків;
- 3) формулюванні методичних рекомендацій для викладачів АМ щодо реалізації розробленої нами методики формування у студентів 2-го курсу англійськомовної ЛК в аудіюванні.

Апробація результатів дослідження відбулась на міжнародній науково-практичній відеоконференції “Ad orbem per linguas. До світу через мови” (КНЛУ, 18-19 травня 2023р.), де повідомлялись та обговорювались основні теоретичні положення кваліфікаційної роботи. Публікація результатів кваліфікаційної роботи відображена в 1 тезах доповіді на міжнародній науково-практичній відеоконференції “Ad orbem per linguas. До світу через мови” (Пастернак, 2023).

Структура кваліфікаційної роботи та її обсяг зумовлені цілями та завданнями дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, резюме українською та англійською мовами, списку використаних джерел, який налічує 55 найменувань, з яких 44 українською, 11 іноземними мовами та двох додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 63 сторінках. Робота містить 5 таблиць і 12 рисунків. Загальний обсяг роботи становить 89 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

1.1. Цілі та зміст формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні студентів 2-го курсу

Успішне формування іншомовних комунікативних компетентностей (ІКК) є основою для досконалого оволодіння іноземною мовою (ІМ). У 21 столітті, коли кожен тою чи іншою мірою стикається з міжкультурною комунікацією, соціальна значущість іноземної мови зростає, тож володіння хоча б однією ІМ для багатьох людей стає необхідністю. Зокрема стандарти та вимоги до володіння англійською мовою, як мовою міжнародного спілкування, продовжують покращуватися, тож сучасний вчитель англійської мови повинен відповідати цим стандартам. Недостатній рівень сформованості ЛК у майбутніх учителів має безпосередній вплив на їх здатність використовувати ІМ у тих чи інших ситуаціях спілкування. З цієї причини студентам 2-го курсу слід приділяти достатньо уваги формуванню англійськомовних комунікативних компетентностей, зокрема ЛК.

Протягом багатьох років сучасні науковці пропонували різні підходи до визначення поняття компетентності. Зокрема відомий науковець Н. Хомський запропонував визначення компетентності як здатності оперувати власним мовленням та аналізувати його (Chomsky, 1965). Д. Хаймс, у свою чергу, уточнив, що комунікативна компетентність полягає не лише у пасивних знаннях, вміннях та навичках, а й у здатності особистості застосовувати їх у різних комунікативних ситуаціях (Hymes, 1972).

Проте у нашому дослідженні ми послуговуємось більш сучасним визначенням С.Ю Ніколаєвої, котра визначає комунікативну компетентність, як

“здатність успішно вирішувати завдання взаєморозуміння і взаємодії з носіями мови, яка вивчається, у відповідності до норм і культурних традицій в умовах прямого й опосередкованого спілкування” (Ніколаєва, 2013).

Автори підручника “Методика навчання іноземних мов” поділяють ІКК на чотири суб-компетентності, а саме: мовленнєві компетентності, мовні компетентності, лінгвосоціокультурна компетентність, та навчально-стратегічна компетентність (Бігич, Бориско, & Борецька, 2013).

ЛК є однією з мовних компетентностей. ЛК ми розуміємо як здатність до правильного оформлення власних висловлювань і розуміння мовлення інших (Бігич та ін., 2013).

Проте, як зазначають різні науковці, в тому числі А. Красуля, англійськомовну ЛК варто розглядати як складову частину мовних, так і мовленнєвих компетентностей, оскільки ефективність її формування залежить від низки чинників, які передбачають не лише вміння застосовувати вивчені ЛО у процесі мовлення, але й знання граматичних, фонетичних та орфографічних особливостей вживання ЛО в усному, чи писемному мовленні (Красуля, 2020).

Оскільки наша кваліфікаційна робота базується на дослідженні формування англійськомовної ЛК саме в аудіюванні, розглянемо також поняття та особливості процесу аудіювання.

Аудіювання прийнято вважати одним із найскладніших і, водночас, найважливіших для розуміння видів мовленнєвої діяльності. Як зазначають автори підручника “Методика навчання іноземних мов”, аудіювання є комплексною мовленнєвою розумовою діяльністю, що базується на природних задатках особистості, безперервно розвивається і вдосконалюється, а також дає можливість розуміти інформацію на слух, зберігати її в пам’яті, аналізувати та оцінювати її згідно з поставленими завданнями (Бігич та ін., 2013).

Метою навчання ІМ на всіх етапах є розвиток ІКК, який передбачає оволодіння різними аспектами англійської мови, в тому числі граматики, фонетики та лексики, а також розвиток різних видів мовленнєвої діяльності,

одним з яких є аудіювання. Отже, аудіювання є складовою мовленнєвих умінь якими студенти повинні оволодіти протягом вивчення АМ. Сприйняття та розуміння мовлення на слух є одним із найважливіших завдань процесу навчання. На занятті з англійської мови було б не правильно та неможливо формувати лише один мовний або мовленнєвий навик, що стосується лише однієї з ІКК. Опрацьовуючи аудіотексти, студенти, як правило, одночасно розвивають лексичні, граматичні та фонетичні навички АМ. Аудіювання на занятті з АМ дає можливість реалізувати не лише освітню мету навчання, а й виховну та розвиваючу (Нестеренко, 2022).

Отже, ЛК в аудіюванні ми визначаємо як здатність людини до правильного лексичного розуміння мовлення інших на слух.

Проаналізувавши дослідження низки науковців, серед яких С. Ю. Ніколаєва, ми зробили висновок, що ЛК в аудіюванні складається з трьох взаємопов'язаних компонентів: лексичних знань, лексичних навичок, та аудитивних умінь, що базуються на лексичній усвідомленості.

Під лексичною навичкою аудіювання мається на увазі автоматизована репродуктивна або рецептивна дія, яка передбачає правильне сприйняття лексичного оформлення мовлення інших. Отже, лексична навичка може бути рецептивною, або репродуктивною (Бігич та ін., 2013).

Рецептивна лексична навичка являє собою сприймання й розуміння ЛО в усному або писемному мовленні, що включає: впізнавання, диференціацію та ідентифікацію усної і письмової форм ЛО; співвіднесення ЛО з відповідним об'єктом або явищем; здогадку про значення ЛО (Бігич та ін., 2013). У нашому дослідженні ми приділяємо особливу увагу формуванню рецептивних лексичних навичок в аудіюванні, адже англійськомовне спілкування не можливе без здатності коректно сприймати та інтерпретувати лексичне оформлення мовлення.

З іншого боку, репродуктивна лексична навичка являє собою вживання ЛО в усному або писемному мовленні, яка включає: виклик ЛО із довготривалої

пам'яті; відтворення ЛО у мовленні; миттєве сполучення ЛО з іншими словами, що утворюють фразу згідно правил лексичної сполучуваності (Бігич та ін., 2013).

До аудитивних умінь ЛК в аудіюванні відносять мовленнєві, навчальні, інтелектуальні, організаційні та компенсаційні вміння. У свою чергу, серед мовленнєвих лексичних умінь аудіювання виділяють:

- 1) вміння прогнозувати зміст аудіотексту та виділяти в ньому основну інформацію;
- 2) вміння зосереджуватись на важливих ЛО, не звертаючи уваги на другорядні;
- 3) вміння вибірково розуміти необхідну інформацію в аудіотекстах з опорою на мовну здогадку та контекст;
- 4) вміння ігнорувати невідомий лексичний або граматичний матеріал, несуттєвий для розуміння (Бігич та ін., 2013).

До інтелектуальних аудитивних умінь студентів відносять уміння імовірного прогнозування, критичного оцінювання сприйнятої інформації, класифікації й систематизації отриманої інформації тощо (Ніколаєва, 2013).

Серед навчальних умінь аудіювання виділяють вміння оперувати електронними засобами навчання, а серед організаційних умінь — вміння самостійного учіння (Бігич та ін., 2013).

До компенсаційних умінь, що у свою чергу є частиною мовленнєвих умінь аудіювання, відносять уміння використовувати мовну і контекстуальну здогадку, а також уміння ігнорувати несуттєвий невідомий мовний матеріал (Бігич та ін., 2013).

Аудитивні уміння ЛК зумовлюються лексичною усвідомленістю студентів. Лексична усвідомленість є компонентом свідомого підходу до явищ мови та мовлення, а також до оволодіння ІКК.

Лексичну усвідомленість визначають як здатність студента: розмірковувати над процесами формування ЛК та засвоювати іншомовні ЛО, складаючи таким чином систему власних лексичних знань; свідомо розпізнавати ЛО, їх особливості

та закономірності утворення і функції; усвідомлювати власні переваги та недоліки відносно оволодіння ЛК; аналізувати лексичний аспект мовлення і робити відповідні висновки (Бігич та ін., 2013).

Схематичне зображення структури ЛК в аудіюванні подане у Рис. 1.1.

Схематичне зображення структури ЛК в аудіюванні

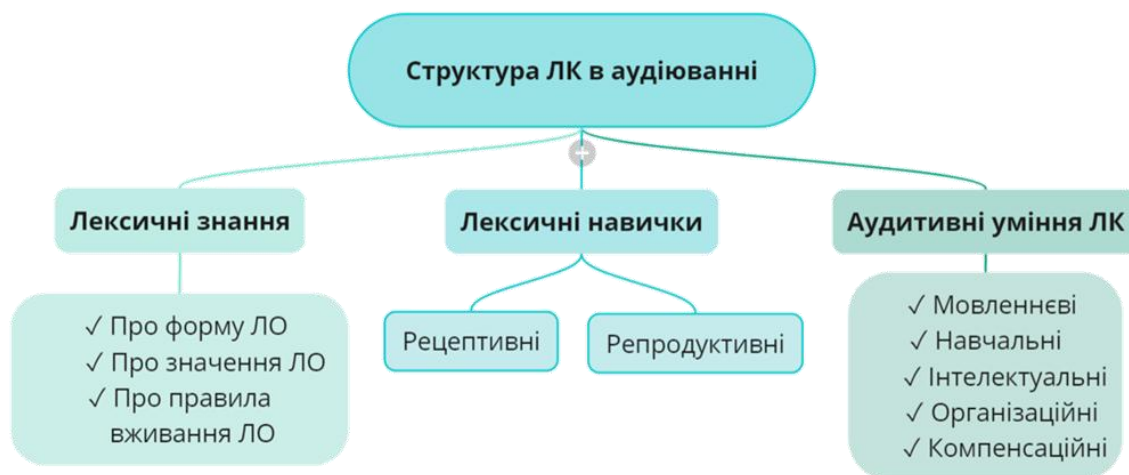

Рис. 1.1

С. В. Смоліна виділяє чотири підходи до засвоєння нових ЛО: інтуїтивний, свідомо-зіставний, функціональний та інтенсивний. При інтуїтивному підході до семантизації зв'язок між ЛО та їх значеннями встановлюється безпосередньо, без звернення до рідної мови. Автоматизація дій з ЛО за цим методом досягається шляхом багаторазового повторення та моделювання умов, близьких до умов засвоєння рідної мови. Активізація лексичних одиниць за інтуїтивним методом відбувається у ситуаціях, максимально наближених до природного спілкування (Смоліна, 2010).

Свідомо-зіставний підхід передбачає аналіз значення і форми ЛО, що не обмежується вивченням їх вживання. Автоматизація дій з ЛО за цим методом відбувається шляхом порівняння з рідною мовою, перекладу, виконання некомунікативних вправ і відповідей на запитання (Смоліна, 2010).

Функціональний підхід підкреслює важливість розкриття функції та значення ЛО за допомогою контексту і вмотивовує їх використання. Автоматизація дій з ЛО у функціональному підході відбувається через самостійний вибір та комбінування ЛО у процесі формулювання думки, а також засвоєння форми, значення і функції слів є взаємозалежним. При цьому підході широко використовуються умовно-комунікативні вправи. Застосування ж нових ЛО відбувається під час виконання комунікативних вправ, інтегрованих у навчальний процес (Смоліна, 2010).

При інтенсивному підході здійснюється інтенсивне ознайомлення з великим обсягом ЛО у мовленні, включаючи як перекладну, так і безперекладну семантизацію. Автоматизація дій студентів з ЛО згідно цього підходу відбувається у контексті, з використанням паралінгвістичних засобів, в умовах контрольованого спілкування. Студенти практикують нові ЛО через розігрування сценаріїв та імпровізацію у різних комунікативних контекстах (Смоліна, 2010).

Засобами аудіювання вважають аудіо- та відеофонограми, які, як відомо, належать до технічних засобів навчання. Перевагою відеофонограм над аудіофонограмами є отримання студентами інформації одразу двома каналами сприйняття: зоровим та слуховим.

Ефективне формування ЛК, як прийнято вважати, повинне відбуватись у три етапи: етап ознайомлення з ЛО, етап автоматизації дій студентів з ЛО та етап самостійного вживання ЛО в мовленні. На етапі ознайомлення з ЛО студент знайомиться з лексичною системою і правилами користування нею та сприймає нові ЛО шляхом семантизації. Я. Горбач визначає семантизацію як процес осмислення, визначення значення ЛО (Горбач, 2012).

Семантизація нових ЛО може відбуватись у перекладний або безперекладний спосіб. Серед перекладних способів семантизації виділяють: однослівний, багатослівний, пофразовий переклад та тлумачення значення ЛО рідною мовою. Серед безперекладних способів семантизації ЛО виділяють: наочну семантизацію та мовну семантизацію. У свою чергу мовна семантизація

відбувається в один з чотирьох способів: за допомогою контексту, зіставлення нової ЛО з її антонімами або синонімами, опису значення нової ЛО англійською мовою, або її тлумачення (Бігич та ін., 2013).

На етапі автоматизації дій студентів з новими ЛО відбувається формування та вдосконалення лексичних навичок студентів. У першу чергу студент оволодіває формою, значенням та функцією ЛО шляхом виконання некомунікативних та умовно-комунікативних вправ.

Серед некомунікативних вправ для ознайомлення з формою ЛО виділяють: повторення слів, словосполучень і мовленнєвих кліше за диктором, з виділенням наголосу, певного звука, чи звукосполучення. Серед вправ для набуття знань про основні поняття ЛО виділяють: називання слів з певною орфограмою, афіксом тощо, формулювання правил щодо особливостей читання, або написання ЛО. Серед вправ для оволодіння знаннями про правила словотвору в ІМ виділяють групування слів за різними формальними ознаками: словотворчими компонентами, частинами мови тощо. Серед некомунікативних вправ для набуття знань про семантику ЛО варто виділити: називання усіх видових понять до певного родового поняття; вибір з ряду слів того, що відповідає або не відповідає певній темі. Серед вправ для набуття знань про сполучувальну цінність слова виділяють: заповнення пропусків у реченнях; поєднання ЛО з її визначенням. Серед вправ для оволодіння знаннями про відносну цінність слова можна виділити: вибір синоніма, або антоніма, еквівалента рідною мовою до поданої ЛО (Бігич, 2012).

На другому етапі, етапі застосування, відбувається відтворення ЛО на репродуктивному та продуктивному рівнях (Бігич та ін., 2013).

Основним завданням навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» є формування АКК майбутніх учителів на рівні володіння мовою B2+, що передбачає подальший розвиток і вдосконалення мовних, мовленнєвих, лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей до визначеного рівня (Робоча програма, 2022).

Розглянемо цілі формування ЛК у студентів 2-го курсу. Згідно з Робочою програмою дисципліни “Практика усного і писемного мовлення англійської мови” студент 2-го курсу спеціальності 014 “Середня освіта” повинен володіти знаннями лексичного мінімуму в обсязі 2000 ЛО та правил оперування ними згідно з передбаченими темами, а саме: “Засоби масової інформації”, “Театр”, “Медицина”, “Туризм і подорожі”, “Кар’єра і професійний розвиток” та “Вітаємо в академічній спільноті”. Окрім цього студенту також необхідно вміти правильно вживати вивчені ЛО, розпізнати та розуміти ЛО у процесі аудіювання, вибирати з аудіотекстів ЛО, що відносяться до певної теми, підтеми, чи ситуації (Робоча програма, 2022).

Однією з найважливіших цілей навчання є навчити майбутніх учителів АМ розуміти усне мовлення інших. Використання на занятті з АМ аудіо- та відеозаписів є важливим з тієї причини, що студенти повинні розуміти усне мовлення не лише в аудиторії, а й за її межами. Коректне використання аудіо- та відеоматеріалів має позитивний вплив на підготовку майбутніх учителів АМ до реального спілкування. Без оволодіння аудіюванням, неможливо вивчити ІМ та користуватися іншомовним мовленням на достатньому рівні (Кардашова, 2015).

Постійне вдосконалення сучасних технологій та процес глобалізації мають значний вплив на розвиток методики викладання англійської мови. Аудіовізуальне навчання передбачає сприйняття студентами нового матеріалу на слух, а значення ЛО розкривається за допомогою візуальної наочності — малюнків, кінофільмів тощо. Такий метод дозволяє мінімізувати використання студентами рідної мови, адже за допомогою візуалізації зникає потреба у прямому перекладі тих ЛО, які можна наочно продемонструвати. З іншого ж боку, недоліком цього методу є неможливість повного розкриття значення абстрактних явищ, фразеологізмів та ідіоматичних виразів (Баланаєва, Терлецька, & Рудоман 2022).

Таким чином, у цьому підрозділі ми охарактеризували поняття, структуру, зміст, цілі та особливості формування у майбутніх учителів ЛК в аудіюванні.

ЛК в аудіюванні ми визначили як здатність студента до правильного розуміння на слух лексичного оформлення мовлення інших. Ця компетентність складається з трьох структурних одиниць: лексичних знань, навичок і аудитивних умінь. Цілі формування у студентів 2-го курсу ЛК в аудіюванні включають:

- ✓ оволодіння знаннями лексичного мінімуму в обсязі 2000 ЛО та правилами їх уживання на визначені теми;
- ✓ формування навичок та вмінь правильного вживання вивчених ЛО, упізнавання та розуміння ЛО у процесі аудіювання, вибір з аудіотексту ЛО, що відносяться до певної теми, підтеми, або ситуації.

1.2. Психолого-педагогічні особливості формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій

Як зазначає О. Готько, проблемою традиційного навчання АМ є низька динаміка, та часткова відсутність на заняттях інтерактивних елементів та наочності. Тут на допомогу приходять сучасні інформаційно-комунікаційні технології, які допомагають усунути ці недоліки (Готько, & Чайковська, 2015).

За О. Готько, ІКТ – це засоби, що включають в себе технології, які використовуються для комунікації та обробки інформації (Готько, & Чайковська, 2015).

ІКТ мають значний вплив на навчальний та виховний процес, оскільки з їх допомогою відбувається вдосконалення методів навчання. Зазначимо, що упровадження ІКТ у систему освіти не лише впливає на трансформацію освітніх технологій, а й дає можливість впроваджувати у навчальний процес нові. ІКТ пов'язують із використанням комп'ютерів і телекомунікацій, програмних засобів, систем обробки інформації, а також зі створенням нових засобів навчання, до яких відносять електронні підручники, мультимедійні засоби, електронні

бібліотеки, глобальні, або локальні освітні мережі, інформаційно-пошукові та інформаційно-довідкові системи (Готько, & Чайковська, 2015).

Серед основних функцій використання ІКТ у навчальному процесі, О. В. Хмизова виділяє: мотиваційно-стимулюючу, інформаційну, організаційну, тренувально-навчальну, контрольню-коригуючу (Хмизова, 2014).

Під час навчання з використанням ІКТ, підвищення мотивації та пізнавальної активності майбутніх учителів відбувається за рахунок різноманітності форм роботи, залучення ігрового компонента та створення позитивного психологічного клімату на занятті. Навчальний матеріал повинен бути логічно структурованим та ретельно підібраним з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей студентів (Хмизова, 2014).

Організаційна структура ІКТ, як зазначає О. В. Хмизова, передбачає наявність первинної та підсумкової діагностики, визначення рівня знань студентів, навчальних завдань та алгоритму їх виконання (Хмизова, 2014).

Навчально-тренувальні можливості ІКТ реалізуються з дотриманням низки методичних вимог до їх використання на занятті з АМ, а саме: адаптивності; принципу занурення; залучення студентів до планування, контролю та рефлексії виконаної роботи; урахування під час планування навчання особливостей роботи в електронному середовищі (Хмизова, 2014).

Використання засобів ІКТ на занятті з АМ позитивно впливає на ефективність досягнення поставлених навчальних цілей.

“З точки зору психофізіології аудіювання є перцептивною мисленнєвою мнемічною діяльністю” (Бігич та ін., 2013).

Як вже було зазначено вище, на ефективність оволодіння ЛК з використанням ІКТ значний вплив мають індивідуальні психологічні особливості студентів. Сюди ми відносимо рівень розвитку, усвідомленості студентів, їх тип уваги і пам'яті, форму уяви і тип мислення (Бігич та ін., 2013).

Пам'ять є одним із найбільш значущих психічних процесів при формуванні у студентів ЛК. Швидкість та ефективність засвоєння нової інформації напряму

залежить від стійкості пам'яті. Короткочасна пам'ять, як стверджують психологи, відіграє важливу роль в аудіюванні, оскільки її основним завданням є збереження прослуханої інформації суто протягом того часу, який потрібен для її обробки. Проте саме довготривала пам'ять дозволяє студенту розпізнавати ЛО, засвоювати граматичні структури та смисловий зміст речення під час аудіювання.

Запам'ятовування лексики відбувається за участі мимовільної та довільної уваги. На якість мимовільного запам'ятовування впливає рівень зацікавлення студентів до початкового матеріалу. У той же час, довільна увага пов'язана з мотивацією студентів, що у свою чергу залежить, знову ж таки, від зацікавленості. Отже на ефективність та точність запам'ятовування лексики значний вплив мають рівень зацікавленості та зосередженості уваги студентів (Семенчук, 2006).

Механізм антиципації, або ж імовірного прогнозування також посідає важливе місце у процесі аудіювання, адже цей механізм являє собою моделювання студентом здогадки щодо тієї інформації, яку він прослуховує на основі вже отриманої інформації.

Під час перегляду відеоматеріалу студент чує іншомовне мовлення і водночас бачить невербальні сигнали — міміку або жести мовця, а також обставини, за яких здійснюється спілкування. В обробці такої інформації задіяні зоровий, слуховий, а також мовленнєво-моторний аналізатори. Міміка мовця є певною зоровою опорою, яка тою чи іншою мірою сприяє відтворенню студентом у внутрішньому мовленні почутої у відеофонограмі інформації (Бігич, 2012).

За допомогою сучасних методик навчання АМ з використанням ІКТ більш сприятливими стають умови реалізації особистісно-орієнтованого підходу у навчанні, що у свою чергу забезпечує індивідуальне і диференційоване навчання з урахуванням індивідуальних здібностей, потреб, інтересів та можливостей студентів (Филипська, 2022).

У наш час використання ІКТ в навчанні ІМ значно змінює підходи до розробки навчальних матеріалів. На відміну від традиційного навчання,

інтерактивне навчання на основі ІКТ дозволяє повніше реалізувати комплекс дидактичних, педагогічних, психологічних і методичних засад, урізноманітнює пізнавальний процес, робить його більш творчим. ІКТ дозволяють адаптувати навчальний процес до індивідуальних особливостей студентів, таких як рівень володіння мовою, темп навчання та стиль засвоєння інформації. Таким чином, вдається забезпечити дотримання принципу посильності труднощів та доступності завдань, адже враховується індивідуальний темп навчання студентів. Окрім того, врахування рівня мовної підготовки студентів і розробки різнорівневих вправ та завдань є основою для реалізації принципу індивідуалізації та диференціації навчання (Филипська, 2022).

Визначимо поняття мотивації. М. І. Тарасенко описує поняття мотивації, як внутрішній чинник, який охоплює комплекс аспектів, серед яких виділяють прагнення, інтереси, потреби, мотиви та цілі. Мотивація буває зовнішньою і внутрішньою. На формування зовнішньої мотивації зазвичай впливають такі чинники, як: викладач, друзі, необхідність скласти залік чи іспит тощо. З іншого боку, формування внутрішньої мотивації є тривалим і складним процесом, що базується на самоусвідомленні необхідності вивчення АМ для досягнення поставленої мети (Тарасенко, 2018).

Пошук ефективних шляхів підвищення мотивації студентів є важливим завданням для викладача АМ, адже позитивна навчальна мотивація проявляється у компенсації недостатніх здібностей, але в той же час, високий рівень здібностей до вивчення АМ не може компенсувати відсутність мотивів (Щеглова, 2020).

Проаналізувавши досвід вітчизняних та іноземних викладачів-практиків, ми дійшли до висновку, що ІКТ роблять навчання більш цікавим і захоплюючим для студентів, що у свою чергу й сприяє підвищенню їх мотивації. Використання ІКТ у формуванні у майбутніх учителів англійськомовної ЛК в аудіюванні розвиває інтерес та підвищує мотивацію студентів 2-го курсу.

Згідно з результатами проведеного нами методичного дослідження, яке ми реалізували під час проходження навчальної та виробничої педагогічної практики

з англійської мови у групі СОа 07-22, використання ІКТ, зокрема інтерактивних автентичних застосунків має позитивний вплив на зацікавленість студентів і, відповідно, підвищує мотивацію до навчання. У результаті дослідження ми виявили, що студенти академічної групи зацікавлені у навчанні з використанням інтерактивних застосунків, як от BBC Learning English. Більшість студентів зазначила, що доволі часто послуговується такими застосунками під час самостійного вивчення АМ, а також 83 % опитаних високо оцінили ефективність використання інтерактивних застосунків на заняттях з АМ та висловили зацікавленість у такому виді діяльності.

В. В. Дегтяренко наголошує на процесі активізації уваги студентів до навчального матеріалу та підвищення їхнього інтересу до вивчення АМ при поєднанні пояснень викладача із навчальними відеоматеріалами. Таким чином навчальний процес набуває більш цікавого характеру, підвищує якість засвоєння навчального матеріалу та сприяє глибшому розумінню студентами отриманої інформації. У той же час, викладач має змогу більш ефективно використовувати часові рамки заняття, та зосередитись на опрацюванні найбільш складних та важливих елементів навчального матеріалу (Дегтяренко, & Токарев, 2022).

Використання ІКТ у навчанні АМ передбачає активність самого студента в процесі засвоєння знань. ІКТ стимулюють студентів до пошуку інформації, творчого мислення та самостійного вирішення проблем. Н. І. Бойко зауважила, що підвищуючи активність пізнавальної діяльності студента, ІКТ призводять до модифікації навчального процесу у більш самостійні форми навчання. У той же час, використання ІКТ вносить суттєві зміни в організацію самостійної роботи студентів. Таким чином, активне впровадження ІКТ у освітній процес, та їх застосування під час самостійної роботи студентів стає поштовхом до розвитку та вдосконалення теоретичних та практичних засад, які, власне, і є пов'язаними з організацією самостійної роботи студентів (Бойко, 2008).

Хмизова О. В. у свою чергу, зауважує, що використання ІКТ у самостійній роботі студентів сприяє побудові якісного та ефективного освітнього процесу в українських ЗВО (Хмизова, 2014).

Самостійна робота студентів із вивчення АМ, як зазначає А. Петраш, є високоефективною, якщо викладач дотримується принципів свідомого ставлення студентів до процесу навчання, їх добровільності, бере до уваги їх індивідуальні та вікові особливості, а також забезпечує зв'язок між завданнями для самостійного опрацювання в позааудиторний час та завданнями, що виконуються безпосередньо на занятті. Серед завдань самостійної роботи у вищій школі з вивчення АМ в позааудиторний час виділяють: вдосконалення знань, вмінь та навичок використання АМ, здобутих під час занять; розширення країнознавчого та культурного світогляду; всебічний розвиток особистості; виховання самостійності та послідовності у навчанні; спонукання до так званого безперервного навчання (Петраш, & Юркова, 2014).

Таким чином, у цьому підрозділі ми описали психолого-педагогічні передумови формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням ІКТ. Ми визначили, що для ефективного оволодіння англійськомовною ЛК в аудіюванні з використанням ІКТ викладачу необхідно розуміти психолого-педагогічні засади її формування, враховувати при підготовці занять з АМ, спрямованих на формування ЛК в аудіюванні, такі психічні процеси у студентів, як пам'ять, увага, мислення, механізм антиципації, а також зважати на вікові та індивідуальні особливості студентів, зокрема на їх зовнішню та внутрішню мотивацію тощо.

1.3. Методичні засади формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій

Зростання масштабів використання ІКТ в освітньому процесі поступово модифікує традиційний погляд на роль і функцію викладача. На сьогоднішній день, використання на заняттях з АМ виключно затверджених підручників та навчально-методичних комплексів вважається не достатнім, та неповноцінним. Сучасний викладач ЗВО повинен володіти навичками пошуку додаткових засобів навчання, в тому числі ІКТ, а також вміти створювати за допомогою ІКТ вправи, інтерактивні завдання, або ігри, відповідно до потреб, інтересів та можливостей студентів (Науменко, & Науменко, 2008).

Як було зазначено вище, сутність ІКТ у контексті навчання АМ полягає у використанні сучасних технологічних ресурсів та засобів для покращення освітнього процесу.

В. Ю. Биков визначає ІКТ навчання як комп'ютерно-орієнтовану складову освітньої технології, яка виражається у вигляді використання комп'ютерів, комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання та комп'ютерних комунікаційних мереж для вирішення освітніх завдань за допомогою програмних засобів навчання (Биков, 2010).

П. Г. Асоянц, у свою чергу, підкреслює, що ІКТ мають величезний потенціал у процесі навчання, зокрема у формуванні такого важливого аспекту ІМ, як ЛК (Асоянц, 2014).

ІКТ відкривають нові можливості для комунікації та ефективної взаємодії в освітньому середовищі. Як відомо, Інтернет є джерелом практично безмежної інформації і, як показує практика, ІКТ стають у нагоді у той час, коли традиційне аудиторне навчання з тієї, чи іншої причини є неможливим, або недостатньо ефективним (Савченко, 2021).

ІКТ є своєрідною новинкою, що активно використовується у всьому світі. В. Биков також зазначає, що розвиток та модернізація ІКТ значно випереджає методичні підходи, які застосовуються для навчання студентів з використанням цих технологій (Биков, 2010).

Проаналізувавши досвід вітчизняних педагогів та методистів, ми можемо підсумувати, що поєднання у навчально-виховному процесі ІКТ з традиційними методами навчання є доволі непростим завданням, яке потребує вирішення низки організаційних та навчально-методичних питань.

Сучасні тенденції освіти пропонують широке розмаїття систем електронного навчання. У результаті з'являється все більше можливостей для інтеграції, концентрації та добору ресурсів і засобів навчання (Шишкіна, Спірін, & Запорожченко, 2012).

ІКТ сприяють продуктивному опрацюванню навчального матеріалу та можливості диференціювати завдання і шляхи їх виконання, враховуючи індивідуальні потреби, інтереси та здібності студентів, створюючи сприятливий клімат на занятті з АМ. Такі технології часто виступають засобом візуалізації, що підвищує ефективність навчального матеріалу для студентів, для котрих притаманне ефективне сприйняття інформації через зоровий канал, розвиваючи також при цьому сприйняття мовлення на слух (Щеглова, 2020).

Варто виділити методичні переваги використання ІКТ у навчанні АМ. По перше, це здатність електронних пристроїв полегшувати процес створення навчальних програм у вигляді вправ, ігор та інших завдань, що є корисною функцією для викладача АМ, оскільки таким чином можна створювати персоналізовані завдання, що задовольнятимуть індивідуальні потреби та інтереси студентів академічної групи, враховуючи їхній рівень, здібності та можливості (Заярна, 2015).

Дослідники виділяють і багато інших переваг, оскільки ІКТ надають користувачам доступ до незліченної кількості платформ та застосунків для вирішення викликів дистанційного навчання та полегшення процесу

опановування іноземних мов та інших напрямів. Зокрема, за допомогою звукових карт студенти можуть записати свою промову чи повідомлення та порівняти із вимовою носіїв, для покращення навичок говоріння. Завдяки комп'ютерній графіці викладач може отримати картинки та схематичні зображення будь-якого мовного матеріалу. Окрім того, популярності набирає технологія штучного інтелекту, що допомагає не лише створювати вправи та завдання, але й генерувати зображення, редагувати їх та додавати елементи просто за введеним словом. Ці технології значно полегшують роботу викладачу та підвищують у студентів мотивацію до навчання. Ці технології можуть бути застосовані під час навчання нового лексичного матеріалу, оскільки дають можливість студентам асоціювати слово із зображенням без прямого перекладу та залучання рідної мови. Більше того, ІКТ є хорошим посередником та помічником під час організації інтерактивного спілкування між людьми (Заярна, 2015).

Ми погоджуємось із твердженням Н. М. Компанець, що навчання на основі ІКТ на занятті з АМ можливе як в синхронному, так і в асинхронному режимі. Перш за все, студенти мають можливість задавати запитання та консультуватись з викладачем у режимі реального часу під час відеоконференцій або онлайн-занять, а також асинхронно спілкуватись за допомогою електронної пошти, дискусійних форумів та інших засобів, доступних у мережі Інтернет (Компанець, 2019).

Застосування ІКТ зокрема під час сучасного дистанційного навчання грає ключову роль, адже таким чином уможлиблюється забезпечення студентів доступом до електронних навчальних матеріалів. Це вигідно не лише з матеріальної точки зору, що передбачає доступність, але й також дає можливість студентам навчатись у будь-який зручний для них час. Окрім того, студент може перечитувати безліч разів опрацьовану тему, аналізувати інформацію та повертатись до завдань самостійно без контролю викладача (Овчаренко, 2018).

Реалізація навчання з використанням ІКТ у ЗВО можлива методом електронного, дистанційного, або мобільного навчання. С. О. Семеріков пропонує

класифікацію засобів ІКТ навчання за синхронністю або асинхронністю. До синхронних засобів комбінованого навчання ми відносимо відеоконференції, голосовий або текстовий чат, мобільний зв'язок. Серед асинхронних засобів виділяють різноманітні чати, електронну пошту та форуми (Семеріков, & Стрюк, 2012).

Як відомо, важливим аспектом навчання є також якісна оцінка знань. ІКТ забезпечує викладачів та студентів різними контролюючими програмами, які допомагають об'єктивно оцінити якість виконаної роботи та порахувати здобуті бали. Методи тестування постійно змінюються та покращуються, змінюється послідовність завдань, а іноді й безпосереднє формулювання тексту запитань для кожного нового користувача, що зменшує рівень академічної недоброчесності серед здобувачів, а також рівень впливу та контролю викладача. За допомогою таких програм викладач може отримувати інформацію про поточний рівень кожного студента, визначити аспекти, що вдаються найважче, а також запропонувати завдання для закріплення та автоматизації здобутих знань. Такі платформи максимально точно оцінюють знання студентів та забезпечують викладачам зменшення щоденної роботи (Овчаренко, 2018).

Ми погоджуємось О. В. Хмизової, котра стверджує, що контроль, оцінювання та корекція з використанням ІКТ уможливорює здійснення контролю перебігу навчального процесу з боку викладача, та водночас, самоконтролю і самооцінки виконання навчальних завдань самими студентами (Хмизова, 2014).

Попри беззаперечну перевагу та результативність використання ІКТ під час навчання, процес їх впровадження має бути поступово та грамотно організованим, а саме мають бути виконані необхідні дидактичні та технічні умови, такі як: адаптація навчального матеріалу, грамотний підбір інформації, організація навчання із залученням викладача та забезпечення можливості контролю роботи студентів, зручний інтерфейс та використання, естетичність та технічна легкість під час використання, швидка обробка інформації, поширення даних та можливість для їх подальшого збереження (Белан, 2017).

На основі аналізу багатофункціональності комп'ютера та досвіду використання комп'ютерних програм, Н. І. Бойко визначає такі основні функції використання ІКТ в організації самостійної роботи студентів: стимулюючу, інформативну, організаційну, тренувально-навчальну, контрольну-коригуючу (Бойко, 2008).

Інтеграція електронних-сервісів та платформ у освітній процес ЗВО є необхідним викликом, має вагомий потенціал та беззаперечну користь. К. Бровко відзначає, що такий процес матиме вплив на організацію та забезпечення ефективного самостійного навчання студентів. Така тенденція не лише вдосконалює сам освітній процес, але й підвищує та розвиває пізнавальний інтерес студентів. Окрім того, під час використання ІКТ викладач модерує використання онлайн-платформ, та таким чином презентує себе, як активного користувача сучасних технологій, що є важливим для молоді (Бровко, 2022).

У сучасних реаліях завдяки розвитку ІКТ пошук потрібної інформації стає максимально простим процесом. Як відомо, зараз одним із найбільш використовуваних електронних пристроїв у всьому світі є смартфон. На сьогоднішній день, для молоді смартфон є радше необхідністю, важливою частиною їхньої рутини, а також одним з основних засобів комунікації (Govindasamy, Yunus, & Hashim, 2019).

З появою та розвитком мобільних технологій відкриваються й нові можливості для навчання. Використання мобільних ІКТ під час навчання у ЗВО набуває особливої популярності через доступність до багатьох корисних застосунків, якими не важко користуватись, і які виконують різні функції, що полегшують процес навчання як для студентів, так і для викладача (Горбатюк, Кравченко, Алексеєва, & Розумна, 2019).

Зазначимо, що Л. В. Горбатюк вважає, що мобільне навчання являє собою навчальну діяльність, що здійснюється за допомогою портативних мобільних пристроїв та технологій (Горбатюк та ін., 2019).

Доступ до мобільних застосунків для вивчення АМ можна легко отримати шляхом завантаження їх на смартфон, або ж інший електронний пристрій. Розрізняють мобільні застосунки для самостійного вивчення ІМ, такі як Duolingo та мобільні застосунки для групового вивчення ІМ (Степанишена, 2022). У нашому дослідженні ми опираємось на використання застосунків TED Talks, BBC News та BBC Learning English для формування ЛК в аудіюванні у майбутніх учителів. Застосування мобільних застосунків на занятті з АМ, як показує практика, підвищує зацікавленість студентів до навчання.

Дидактичний потенціал саме автентичних інтерактивних застосунків для формування англійськомовної ЛК в аудіюванні базується на конкретних технічних та дидактичних характеристиках. По-перше, автентичність відеоматеріалів може істотно збагатити заняття з АМ. Наявність транскрипції, супровідних текстів та завдань уможливорює їх використання у навчальному процесі. По-друге, актуальність застосунків дозволяє регулярно оновлювати свою бібліотеку новими аудіо- та відеоматеріалами потрібного рівня та тематики. Третій аспект, компетентність у галузі медіа, підкреслює технічну простоту використання інтерактивних застосунків та їхню роль у розвитку комп'ютерної грамотності студентів. Автономність, яка є основною перевагою цих застосунків, дозволяє студентам діяти відповідно до власних потреб, можливостей та темпів навчання. Багатоканальне сприйняття відеоматеріалів, розширює рецептивні можливості студентів та сприяє розвитку їх мовленнєвих навичок. Мобільність електронного пристрою спільно з інтерактивністю сприяє диференціації навчального процесу, дозволяючи студентам опрацьовувати навчальний матеріал у різних режимах. Згадаємо також про продуктивність інтерактивних застосунків, яка виражається як у використанні готових матеріалів, так і у створенні власних навчальних матеріалів, що сприяє розвитку навичок діяльнісного підходу до вивчення АМ (Кардашова, 2015).

В цілому, інтеграція інтерактивних застосунків у вивчення англійської мови визначається їхнім потенціалом у покращенні та урізноманітненні навчального процесу.

Найбільш широко використовуваними відео ресурсами, на сьогоднішній день, є відеофільми та їх фрагменти, документальні відео, навчальні відео, відеоподкасти, блоги, лекції TED Talks тощо. Що стосується завдань, які використовуються для опрацювання відеофонограми, то тут А. Клименко виділяє:

- 1) запис основної інформації отриманої з відеофрагменту;
- 2) аналіз відеоматеріалу за визначеними критеріями;
- 3) написання есе, або рецензії;
- 4) виконання художнього перекладу;
- 5) узгодження або доповнення визначень;
- 6) пояснення значення слів і словосполучень;
- 7) виконання таких завдань, як правда чи неправда;
- 8) розробку вправ самими студентами;
- 9) пошук і вибір ключових фактів із відеофрагменту (Klymenko, & Zakordonets, 2023).

З поміж того, застосування автентичних інтерактивних застосунків в навчальному процесі, а саме у формуванні англійськомовної ЛК має свої принципи та системність. Викладач не може використовувати будь-які завдання чи платформи, бо вони цікаві або нові, він має забезпечити актуалізацію та необхідність використання цього засобі та конкретному етапі роботи. ІКТ має бути повністю інтегрованим у навчальний процес, відібрані викладачем засоби повинні відповідати змісту навчання. Важливим принципом навчання на сьогоднішній є індивідуалізація навчального процесу та врахування особливостей кожного студента, тому ІКТ має слугувати у вивченні лексичного матеріалу студентами задля забезпечення виконання ними індивідуальної роботи за електронним пристроєм в аудиторії, або вдома (Асоянц, 2014).

Правильно підібраний відеоматеріал не передбачає необхідності стовідсоткового розуміння прослуханого, а лише сприйняття важливої частини відеоматеріалу. Студенти повинні усвідомлювати, що не потрібно зупиняти увагу на кожній невідомій ЛО чи інших структурах, оскільки ефективність засвоєння лексики під час аудіювання залежить від їх зосередженості на конкретному завданні. Отже, не достатньо просто знайти цікавий матеріал, адже у такому випадку, він буде педагогічно неефективним. Викладач повинен заздалегідь підготувати запитання, або завдання, які будуть скеровувати увагу студентів під час перегляду відео у потрібне русло (Lewis, 2002).

Ефективність формування ЛК в аудіюванні з використанням ІКТ залежить від умов сприймання аудіо повідомлення, а саме його темпу, кількості пред'явлень та обсягу. Від темпу аудіоповідомлення залежить швидкість і точність розуміння його студентами. Загалом темп мовлення в аудіотексті складається із кількості слів за хвилину та кількості мовленнєвих пауз. У процесі мовленнєвого спілкування найбільш поширеним є середній темп мовлення. Для англійської мови це 140-145 слів/хв. (Бігич, 2012).

Для аудіювання, як зазначає О. Бігич, вагомим фактором також є кількість прослуховувань аудіоповідомлення, його обсяг і, відповідно, тривалість звучання. Вибір оптимальної кількості прослуховувань аудіоповідомлення залежить від мовленнєвого досвіду та рівня знань студентів, комунікативного завдання та способу перевірки почутого (Бігич, 2012). Додамо до цього переліку також мету аудіювання, оскільки досить часто першочерговою метою аудіювання на занятті з АМ є не розвиток аудитивних умінь, а формування на його основі мовних ІКК, таких як лексична, або граматична компетентність.

При цьому, кількісне збільшення ЛО та їх різноманітності, а також вживання ЛО у переносному значенні та наявність в аудіотексті ЛО без інформаційного навантаження може спричинити певні лексичні труднощі в аудіюванні у студентів. Труднощі в аудіюванні можуть бути також зумовлені

багатозначними словами, паронімами, антонімами, синонімами тощо (Бігич, 2012).

Як і під час організації роботи з будь-якими навчальними матеріалами, ефективна організація роботи з автентичними відеоматеріалами потребує виконання певного алгоритму. Він поділяється на три етапи: переддемонстраційний, демонстраційний та післядемонстраційний.

Переддемонстраційний етап передбачає використання вправ необхідних для опрацювання перед прослуховуванням тексту: попередні питання, обговорення контексту, зняття різного виду труднощів. На кожному етапі роботи студенти мають отримувати конкретні завдання.

Демонстраційний етап передбачає саму демонстрацію відеоматеріалів та перегляд студентами із виконанням конкретного завдання.

Післядемонстраційний етап передбачає активності, які залучаються після перегляду відеоматеріалу стосовно його змісту чи форми (Нестеренко, 2022).

Таким чином, ми описали методичні переваги та особливості формування у майбутніх учителів англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням ІКТ. Сюди ми відносимо можливість синхронного та асинхронного режиму роботи з матеріалом; широкий вибір платформ та застосунків для опрацювання ЛО в аудіюванні; доступність навчальних матеріалів. Зокрема ми визначили поняття мобільного навчання як навчальну діяльність, здійснювану за допомогою портативних мобільних пристроїв та технологій, а також описали технічні та дидактичні характеристики, які зумовлюють потенціал автентичних інтерактивних застосунків, як елементу ІКТ, у формуванні у майбутніх учителів англійськомовної ЛК в аудіюванні.

1.4. Критерії добору автентичних відеоматеріалів для формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні

Охарактеризуємо принципи та критерії добору автентичних відеоматеріалів для формування англійськомовної ЛК в аудіюванні у майбутніх учителів.

Низка дослідників, як от В. В. Черниш, визначають саме поняття автентичності як правильність та оригінальність, у нашому випадку – навчальних матеріалів.

Автентичним матеріалом ми вважаємо матеріал відібраний з оригінальних джерел, який можна охарактеризувати природним лексичним та граматичним наповненням, що демонструє особливості культури англійськомовних країн. Як зазначає Ю. І. Веклич, у автентичному тексті важливим є не лише лексичне та граматичне оформлення мовлення, а і його змістовна сторона (Веклич, 2012).

Автентичні матеріали можна умовно поділити на:

- 1) друковані матеріали;
- 2) аудіо матеріали;
- 3) відеоматеріали.

Проаналізувавши праці відомих науковців, ми дійшли до висновку, що автентичними відеоматеріалами прийнято вважати оригінальні випуски новин, інтерв'ю, художні, документальні, або мультиплікаційні фільми, що можуть використовуватись як дидактичний матеріал.

Існують різні підходи до характеристики автентичності відеоматеріалів. Автентичність відеотексту можна визначити за низкою ознак, серед яких виділяють: культурологічну, інформаційну, ситуативну, реактивну автентичність, автентичність національної ментальності, автентичність оформлення та автентичність завдань до тексту (Mishan, 2005).

Детальніше перелічені аспекти автентичності описує Ю. І. Веклич. Сутність культурологічної автентичності полягає у тому, на скільки текст відображає історію, традиції та культуру англійськомовних країн. Отже,

культурологічна автентичність навчального відеоматеріалу дає можливість поєднувати два важливих завдання освіти: навчати студентів АМ та навчати культури англійськомовних країн.

Сутність інформативної автентичності навчального відеоматеріалу можна охарактеризувати таким чином, що його зміст повинен добиратись відповідно до вікових особливостей, інтересів та потреб студентів 2-го курсу. Тобто матеріал можна вважати інформативно автентичним, якщо він викликає природний інтерес у слухача.

Ситуативною автентичністю описується навчальний матеріал, у якому слухач може впізнати знайомий їм з повсякденного життя тип тексту. Жанрова різноманітність автентичних відеоматеріалів дозволяє познайомити майбутніх учителів англійської мови з англійськомовними кліше, фразеологізмами, ЛО, які пов'язані з різними сферами життя і належать до різних стилів тощо.

Автентичність національної ментальності навчального матеріалу полягає у відображенні культурної та ціннісної специфіки англійськомовних країн.

Сутність реактивної автентичності полягає у здатності викликати у студентів певну емоційну і мовну реакцію. Цього аспекту автентичності можна досягнути за допомогою емоційного забарвлення мовлення: окличні речення, вигуки, риторичні питання, підсилювальні конструкції.

Автентичність оформлення ж приходить на допомогу коли з'являється необхідність створення у студентів враження, що вони прослуховують “справжнє” мовлення, а не просто чергову вправу (Веклич, 2012).

В автентичному аудіотексті важливим елементом є не лише мовлення, а й звуковий ряд: шум транспорту, розмови перехожих, музика тощо. Цей фактор має позитивний вплив на якість формування навичок сприймання англійськомовних ЛО на слух з ускладненнями, з якими кожен зустрічається у повсякденному житті. Без цього елемента навчальний відеоматеріал втрачає властивості реального спілкування, що тою, чи іншою мірою нівелює саму цінність автентичності у тексті (Веклич, 2012).

Відомо, що значна частина англійськомовних автентичних відеоматеріалів є непристосованою для іноземців, що вивчають АМ, адже вони призначаються безпосередньо для носіїв цієї мови.

З одного боку, така неадаптованість створює низку труднощів у процесі навчання з використанням автентичних відеоматеріалів. З іншого ж боку, саме завдяки своїй цій рисі відеоматеріал дає можливість отримати актуальну інформацію про спосіб життя, традиції та звичаї представників англійськомовних країн, шляхом ознайомлення з їхньою поведінкою у визначених комунікативних ситуаціях. Лінгвісти особливо відзначають ефективність автентичних відеоматеріалів у формуванні ІКК, адже з їх допомогою можна ознайомитись із актуальними лексичними та граматичними структурами, особливостями фонетичного та інтонаційного оформлення висловлювань, а також темпоральним зв'язком із певною комунікативною ситуацією (Подосиннікова, 2017).

Як зазначає О. Климова, метод використання відеоматеріалів формування ЛК забезпечує найточніше відображення мови на практиці, оскільки тут вона вживається носіями мови, пов'язується з певною комунікативною ситуацією, та її комунікативна мета підсилюється низкою візуальних невербальних характеристик, таких як пози, міміка, чи жести. Проте ми також погоджуємось з твердженням, що використання такого матеріалу потребує суттєвої методичної підготовки, розробленого комплексу вправ, підготовки як викладача, так і студентів. Лише в такому випадку перегляд відеоматеріалів матиме навчальний характер (Климова, 2011).

Під критеріями добору ми розуміємо певні ознаки, які стосуються змісту, структури й обсягу тексту, за якими оцінюється відеоматеріал з метою його використання або невикористання як навчального матеріалу.

Г. І. Подосиннікова пропонує такі критерії добору автентичних відеоматеріалів:

- 1) відповідність рівня мовної складності передбаченим етапам навчання;

- 2) відповідність змісту відеоматеріалу поточним навчальним цілям та професійним інтересам студентів;
- 3) інформаційна цінність матеріалу і актуальність тематики;
- 4) відповідність комунікативній тематиці;
- 5) мовна різноманітність, використання різних лексичних одиниць і мовних конструкцій;
- 6) співвідношення звукового і зорового ряду;
- 7) жанрова різноманітність відеоматеріалів;
- 8) морально-етичний потенціал відеоматеріалу (Подосиннікова, 2017).

Додатково, автентичні відеоматеріали для формування ЛК повинні відповідати вимогам професійно-орієнтованого навчання: їх зміст повинен нести професійну цінність та інформативність. Отже, добираючи автентичні відеоматеріали для формування у студентів 2-го курсу англійськомовної ЛК викладач повинен враховувати потенціал наявного у відео лексичного матеріалу для формування ЛК студентів, зокрема для ілюстрації конкретних лінгвістичних явищ, наявних у англійській мові (Подосиннікова, 2017).

Окрім того, дослідниця І. Б. Нестеренко, у свою чергу, визначає схожі критерії добору навчальних відеоматеріалів, серед яких:

- 1) користь та доцільність тематики;
- 2) відповідність академічному середовищу студентів;
- 3) рівень лексико-граматичної, фонетичної та стилістичної складності;
- 4) тривалість відеоролика;
- 5) відповідність віковим особливостям студентів;
- 6) наявність супутніх матеріалів (Нестеренко, 2022).

У той же час, Л. В. Шевкопляс пропонує такі критерії добору автентичних відеоматеріалів, як: критерій новизни, інформативності, відповідності віковим особливостям та потребам студентів, а також критерій тематичності та виховної цінності відеоматеріалу.

Критерій новизни передбачає, що наявність елемента новизни в відеоматеріалі здатна привертати увагу слухача та утримати її протягом звучання тексту. При цьому, ми погоджуємось з Л. В. Шевкопляс, котра стверджує, що варто уникати надмірної інформаційної перенасиченості матеріалу.

Відповідність віковим особливостям студентів є безумовно важливим критерієм у підборі навчальних відеоматеріалів, адже успішність формування ЛК в аудіюванні залежить від того, наскільки матеріал відповідає рівню інтелектуального розвитку студентів, їх інтересам та життєвому досвіду (Шевкопляс, 2012).

Під час добору навчальних відеоматеріалів слід також звертати увагу на критерій тематичності. Згідно цього критерію, навчальні відеоматеріали, у нашому випадку, повинні відповідати тематиці, передбаченій Робочою програмою дисципліни “Практика усного і писемного мовлення англійської мови” для вивчення студентами у 1-му семестрі 2-го курсу спеціальності 014 Середня Освіта (Англійська мова і література), а саме: “Засоби масової інформації” та “Театр”.

Критерій виховної цінності зумовлений виховною метою навчання. Автентичні навчальні відеоматеріали повинні сприяти формуванню у студентів цінностей, моральних установок, що стимулюють розвиток студента, як особистості (Шевкопляс, 2012).

Отже, підсумовуючи описані вище підходи до визначення критеріїв добору автентичних відеоматеріалів, ми склали узагальнений перелік критеріїв, яким ми послуговуємось у нашій роботі:

- ✓ Критерій новизни;
- ✓ Критерій інформативності;
- ✓ Критерій тематичності;
- ✓ Критерій відповідності віковим особливостям та потребам студентів;
- ✓ Критерій відповідності рівню знань та можливостям студентів;
- ✓ Критерій виховної цінності;

✓ Критерій тривалості звучання.

Висновки до першого розділу

У першому розділі кваліфікаційної роботи ми описали і проаналізували теоретичні передумови формування англійськомовної ЛК в аудіюванні за допомогою ІКТ, зокрема автентичних інтерактивних застосунків.

Англійськомовна ЛК є однією з мовних ІКК. ЛК в аудіюванні ми визначаємо як здатність до правильного лексичного розуміння мовлення інших на слух. ЛК в аудіюванні складається з трьох основних компонентів: лексичних знань, лексичних навичок та мовленнєвих умінь, що базуються на лексичній усвідомленості.

Для успішного оволодіння англійськомовною ЛК в аудіюванні необхідно розуміти психолого-педагогічних передумови її формування. Викладачам АМ слід враховувати такі психічні процеси як пам'ять, увага, мислення, механізм антиципації, а також брати до уваги вікові та індивідуальні особливості студентів, зокрема їх внутрішню та зовнішню мотивацію.

Ми визначили, що ІКТ у контексті навчання АМ полягає у використанні сучасних технологічних ресурсів та засобів для покращення освітнього процесу. До ІКТ ми відносимо засоби, що включають в себе технології, які використовуються для комунікації та обробки інформації. У нашій роботі ми зосередили увагу саме на використанні автентичних інтерактивних застосунків у формуванні у майбутніх учителів ЛК в аудіюванні.

Для того, аби формування у студентів англійськомовної ЛК було максимально якісним, добір автентичних відеоматеріалів для опрацювання повинен відбуватись згідно визначених критеріїв. У нашому дослідженні ми послуговуємось такими критеріями, як: критерій новизни,

інформативності, тематичності, відповідності віковим особливостям та потребам студентів, відповідності рівню знань та можливостям студентів, критерій виховної цінності та тривалості звучання аудіо повідомлення.

РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАСТОСУНКІВ

2.1. Методична характеристика автентичних інтерактивних застосунків TED Talks, BBC News та BBC Learning English

Охарактеризуємо методичний потенціал англійськомовних автентичних інтерактивних застосунків. За нашими спостереженнями застосунок TED Talks доволі часто використовується, як засіб вдосконалення англійськомовних навичок аудіювання. Застосунок надає широкий спектр інформативних, цікавих та розвивальних лекцій на різні теми — від науки й техніки до освіти, здоров'я та розваг. Така різноманітність дає можливість студентам ознайомлюватись з різними лексичними, граматичними та фонетичними особливостями АМ у процесі живого, автентичного мовлення. Як зазначає М. Массон, використання широкодоступних лекцій TED Talks зумовлює сучасні та оновлені методи навчання нового покоління (Masson, 2014).

Застосунок TED Talks має сучасний, лаконічний, і що найголовніше, зручний інтерфейс, у якому варто виділити чотири основні рубрики: домашня сторінка, пошукова система, особиста бібліотека та TED Talks подкасти (див. Рис. 2.1).

У застосунку передбачено низку корисних функцій для вивчення АМ: інтерактивні субтитри, за допомогою яких слухач може читати текст лекції разом із доповідачем; функція регулювання швидкості відтворення відео, за допомогою якої можна регулювати складність аудіювання відповідно до потреб та можливостей студентів; функція завантаження обраних відеолекцій з можливістю запам'ятовування моменту, на якому слухач зупинив перегляд (див. Рис. 2.2).

Інтерфейс застосунку TED Talks

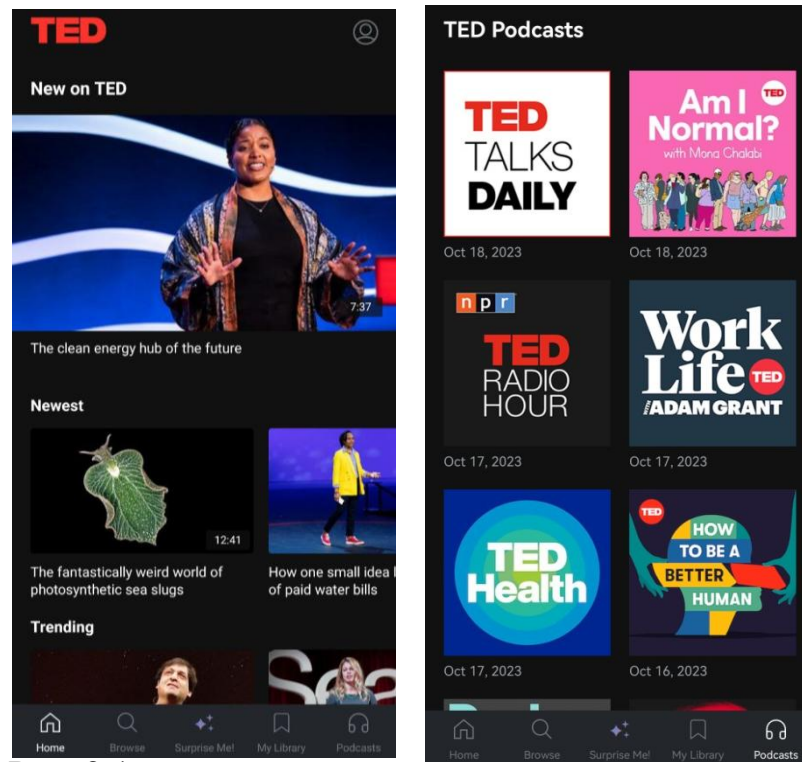

Рис. 2.1

Бібліотека застосунку TED Talks

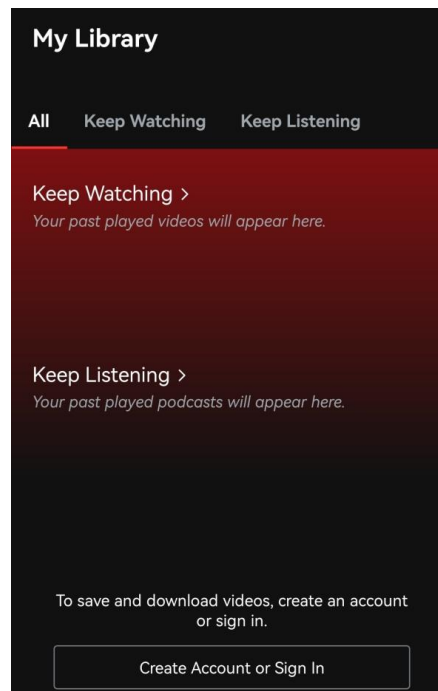

Рис. 2.2

Як ми зазначили у наших тезах до наукової конференції, попри свої переваги, застосунок TED має один помітний недолік. Деякі з запропонованих відеолекцій можуть бути занадто складними для вивчення лексики, адже під час мовлення доповідачі часом заглиблюються у доволі вузьку спеціалізацію та використовують складну термінологію (Пастернак, 2023).

Застосунок BBC Learning English за нашим спостереженням є одним з найвідоміших засобів для вдосконалення англійськомовних аудитивних умінь. Безперечно, цей застосунок вартий уваги, адже у нього є низка функцій, що можуть значно урізноманітнити та покращити якість заняття з англійської мови.

Застосунок має дружній англійськомовний інтерфейс, який загалом складається з трьох розділів: головної сторінки, меню програм та персоналізованого архіву, куди можна завантажувати необхідні матеріали для подальшого опрацювання (див. Рис. 2.4) Головна сторінка надає швидкий доступ до курсів та лекцій, а також тут регулярно пропонується персоналізований та актуальний контент відповідно до інтересів користувача. Лекції у застосунку поділені по рівню та категоріях: *Vocabulary*, *Grammar*, *Pronunciation*, *Everyday English*, *Business English*, а також *Learn with news* та *Learn with drama* (див. рис.2.3).

У категорії *Vocabulary* знаходяться численні відео уроки, спрямовані на формування ЛК. До кожного відео поданий список ЛО з тлумаченням англійською мовою, з яким студентам пропонується ознайомитись безпосередньо перед початком перегляду (див. Рис. 2.4).

У наших тезах ми зазначили, що застосунок містить широкий спектр навчальних матеріалів, що охоплює різні теми, зокрема новини, розваги та культуру. Така різноманітність допомагає студентам ознайомитися з численними лексичними та граматичними структурами, а також фонетичними особливостями, з якими вони можуть зустрітись у реальних мовленнєвих ситуаціях (Пастернак, 2023).

Інтерфейс застосунку BBC Learning English

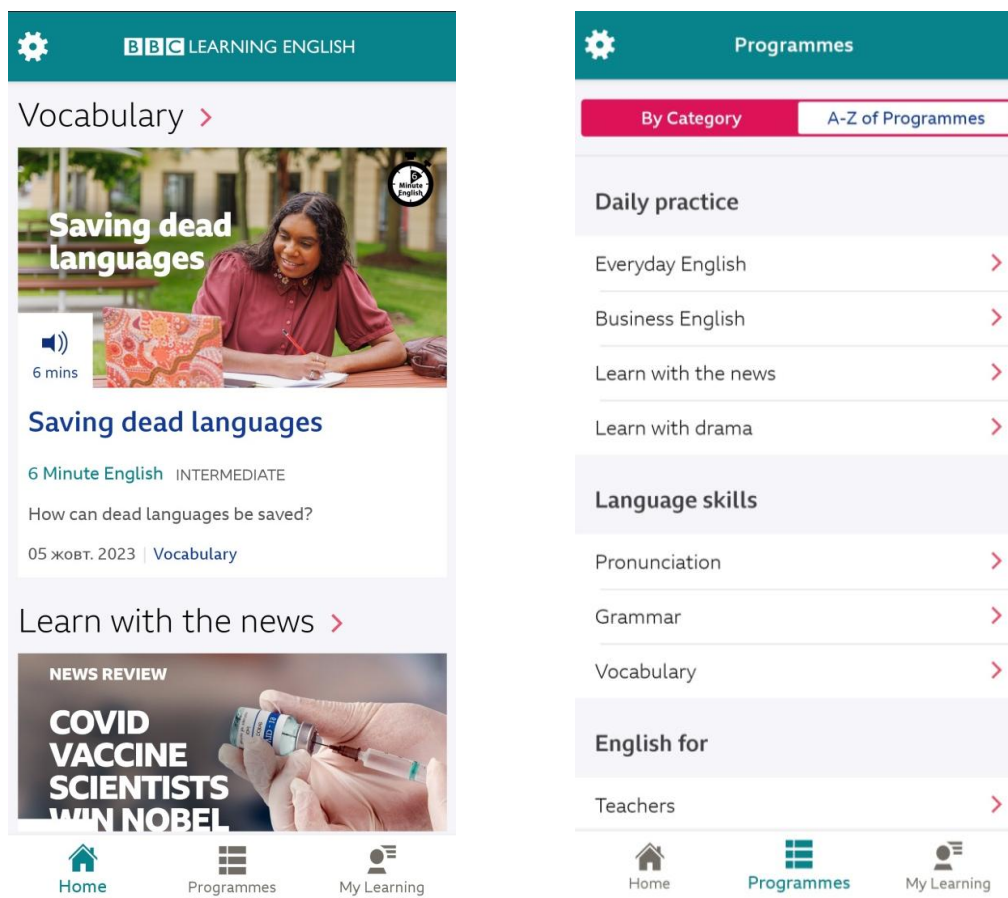

Рис. 2.3

Застосунок пропонує для опрацювання як аудіо, так і відеоролики, які можуть використовуватись для формування у майбутніх учителів аудитивних умінь АМ. Переглядаючи та прослуховуючи запропоновані автентичні навчальні матеріали, студенти мають змогу розвивати власні рецептивні лексичні навички. Окрім відеороликів, для опрацювання матеріалу тут також пропонуються інтерактивні вправи, вікторини та ігри, які можуть, в тому числі, використовуватись для формування рецептивних лексичних навичок АМ (див. Рис. 2.5). Серед недоліків у поданих у застосунку завданнях варто виділити відсутність комунікативних завдань, а також часткова обмеженість їх видів, адже вправи тут розроблені виключно для формування рецептивних лексичних навичок на рівні слова.

Приклад презентації нових ЛО у застосунку BBC Learning English

Vocabulary

canopy a cover fixed over an object such as a bed or car to provide shelter or decoration

enticing attractive because it offers advantages or pleasures

in the near future very soon; at a time not very far away

on and off occasionally; from time to time

(prices have) tumbled decreased quickly in a short time

economically feasible describes a business or project where the economic advantages achieved are greater than the economic costs

Рис. 2.4

Щодо контролю успішності вивчення АМ, варто зазначити, що застосунок дає можливість користувачам відстежувати власний прогрес, що як відомо, має позитивний вплив на мотивацію у вивченні англійської мови (Пастернак, 2023).

Загалом аналізуючи застосунок BBC Learning English, можна зауважити, що він є достатньо зручним для користувача та простим у навігації, що робить його доступним для студентів будь якого рівня і з будь якими навичками користування ІКТ (Пастернак, 2023).

Приклад вікторини у застосунку BBC Learning English

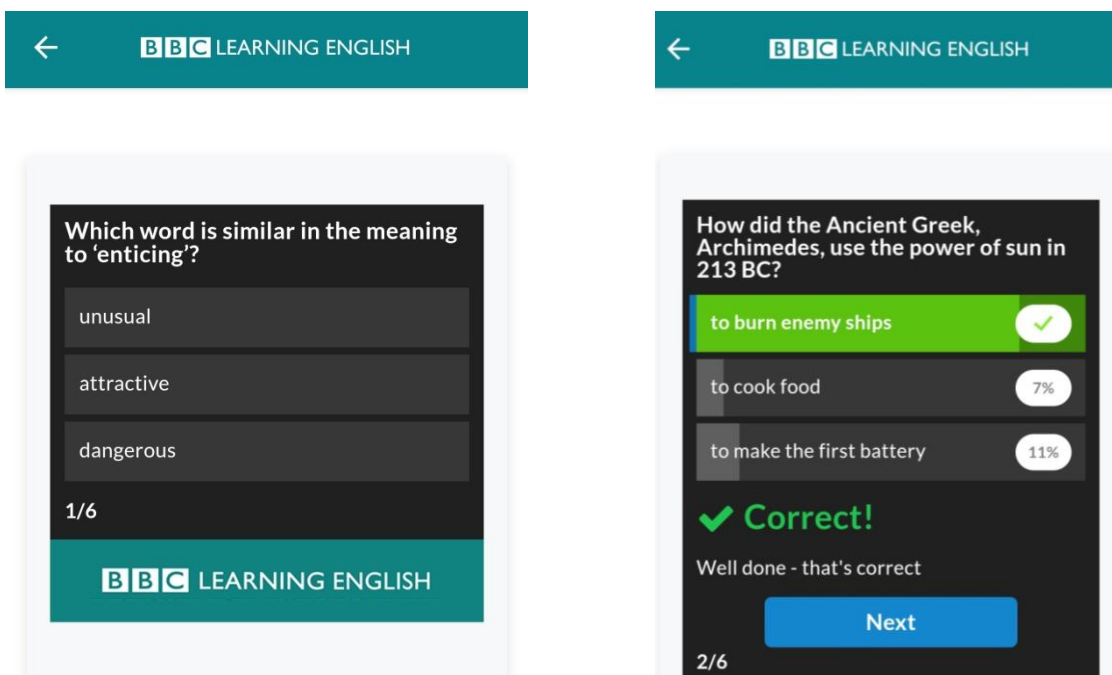

Рис. 2.5

При підготовці заняття, спрямованого на вдосконалення англійськомовних лексичних навичок студентів 2-го курсу, варто звернути увагу і на автентичний застосунок BBC News. BBC News - це спеціально розроблена програма для смартфонів та інших електронних пристроїв, від оперативного бізнес-підрозділу Британської телерадіомовної корпорації, що відповідає за збір та трансляцію новин і поточних подій з усього світу. BBC News, на даний момент, є найбільшою у світі організацією новин, що продукує близько 120 годин радіо-і телевізійного матеріалу щодня (Пастернак, 2023).

Цей застосунок, так само, як і згадані вище автентичні застосунки, має потенціал слугувати корисним допоміжним засобом для вдосконалення аудитивних вмінь, оскільки пропонує широкий вибір автентичних англійськомовних аудіо- та відеоматеріалів. Прийнято вважати, що прослуховування новин — це ефективний спосіб покращити навички аудіювання, оскільки мовлення тут, як правило, є природним та невимушеним. Новини, як

відомо, охоплюють максимально широкий спектр тем, що дозволяє практикувати розуміння на слух у найрізноманітніших контекстах (Пастернак, 2023).

Застосунок пропонує перелік найактуальніших новин з різних куточків світу. Проте варто зазначити, що окрім перегляду запропонованих відеороликів, користувач має можливість шукати матеріал саме на ту тему, яка його цікавить, оскільки у за стосунку передбачена зручна пошукова система (Див. рис. 2.6).

Інтерфейс застосунку BBC News

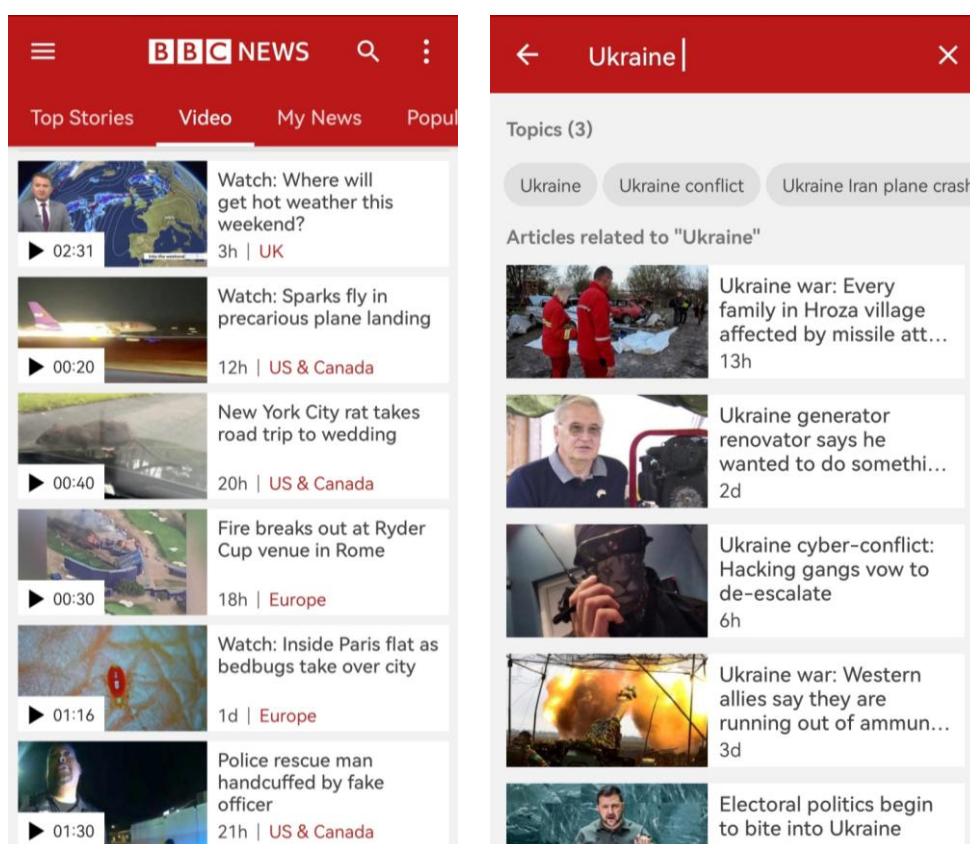

Рис. 2.6

Окрім цього, за допомогою функції “My news” застосунок дозволяє створити персоналізований програвач, що автоматично зберігатиме актуальні новини, що відповідають особистим вподобанням, інтересам та потребам користувача (Див. рис. 2.7).

Персоналізована бібліотека застосунку BBC News

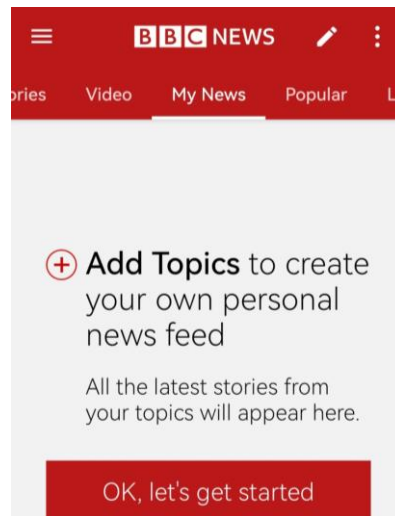

Рис. 2.7

У наших тезах ми вказали, що BBC News дає можливість прослуховувати новини у різних режимах: в аудіо- або відеоформаті. Застосунок також дозволяє налаштувати сповіщення про екстрені новини, тож таким чином користувач має змогу практикувати аудіювання на регулярній основі, що є хорошим інструментом для самостійного вивчення англійської мови, а також для безперервного навчання протягом усього життя (Пастернак, 2023).

Попри те, що застосунок BBC News, як додатковий засіб вдосконалення вмінь аудіювання, має численні переваги, ми виявили низку недоліків у використанні його як автономного засобу для розвитку вмінь аудіювання.

Перш за все, представлені відеоматеріали, є досить обмеженими вмістом новин, а також усі мовці послуговуються єдиним стилем, що не дає можливості ознайомлюватись з іншими стилями мовлення у рамках застосунку. Із цих же міркувань, матеріал не завжди може бути цікавим для студентів 2-го курсу, оскільки зміст новин часто буває досить складним та незрозумілим для молодих людей, враховуючи їх вікові особливості. До того ж, тематика відеоматеріалів є достатньо обмежена і не охоплює деяких тематичних аспектів, передбачених програмою вивчення АМ на 2-му курсі.

Серед недоліків за стосунку BBC News варто також відзначити відсутність можливості тренувати мовленнєві навички та вміння. Оскільки застосунок розроблено для задоволення потреб носіїв АМ, до його безпосередніх функцій не входить навчання, тож він не передбачає жодних вправ, завдань, чи тестів, що є необхідними для формування англійськомовних лексичних навичок (Пастернак, 2023).

Отже, таким чином, ми охарактеризували методичний потенціал автентичних інтерактивних застосунків TED Talks, BBC News та BBC Learning English. Підсумовуючи вище описану інформацію, серед переваг даних застосунків варто виділити різноманіття тематики, широкий вибір режиму роботи з відеороликами, а також автентичні та актуальні навчальні матеріали. В усіх вищезгаданих застосунках відеоролики мають виховну цінність, відповідають віковим особливостям студентів та їх інтересам. З іншого боку, не можна ігнорувати низку недоліків, серед яких неможливість самостійно практикувати мовлення та недостатня кількість передбачених вправ для роботи з прослуханим матеріалом. Однак, у підсумку, Ці недоліки можливо усунути шляхом використання згаданих застосунків у поєднанні з іншими ресурсами, що надають ширший діапазон вправ та завдань для опрацювання прослуханого тексту, або ж шляхом розробки додаткового комплексу вправ для розвитку аудитивних вмінь майбутніх учителів англійської мови (Пастернак, 2023).

Основні теоретичні положення цього підрозділу описано у тезах до міжнародної науково-практичної відеоконференції “Ad orbem per linguas. До світу через мови” (Пастернак, 2023).

У підрозділі 2.2 ми описали підсистему вправ для формування у студентів 2-го курсу англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням охарактеризованих нами автентичних інтерактивних застосунків.

2.2. Комплекс вправ для формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків у студентів 2-го курсу

Відомо, що створення ефективного комплексу вправ є ключовим моментом в організації процесу навчання АМ, та у формуванні будь якої з комунікативних компетентностей. Як зазначають відомі педагоги та методисти, комплекс вправ для формування ЛК повинен забезпечувати:

- 1) підбір доцільних вправ, що відповідають характеру лексичного компонента ІКК;
- 2) систематичність та послідовність вправ;
- 3) взаємозв'язок різних мовної і мовленнєвої компетентностей (Бігич та ін., 2013).

Під вправою ми розуміємо цілеспрямоване багаторазове виконання окремих дій для оволодіння ІКК або її окремими компонентами. Кожна вправа повинна мати чітку структуру, що включає три обов'язкові компоненти:

- 1) інструкція до вправи;
- 2) виконання вправи;
- 3) контроль виконання вправи (Бігич та ін., 2013).

Мовні вправи – це лексичні та граматичні вправи, які передбачають завдання на підстановку пропущених елементів, тести альтернативного та перехресного вибору, відповіді на відкриті питання. У рецептивних аудитивних вправах студент сприймає вербальну інформацію по слуховому каналу, а потім демонструє розуміння усного або письмового тексту, впізнавання та ідентифікацію ЛО (Бігич та ін., 2013).

Для формування рецептивних лексичних навичок аудіювання ми дотримуємось такої послідовності вправ:

1. Ознайомлення з ЛО.
2. Формування рецептивних лексичних навичок на рівні слова.

3. Формування рецептивних лексичних навичок на рівні фрази.

4. Формування рецептивних лексичних навичок на рівні понад фразової єдності.

Для формування рецептивних лексичних навичок аудіювання з урахуванням вищезгаданих етапів, нами розроблено підсистему вправ для формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків на тему “Інтернет” для студентів 2-го курсу.

Традиційно, формування рецептивних лексичних навичок розпочинається з ознайомлення з ЛО. У нашому випадку ознайомлення з ЛО здійснюється у процесі аудіювання автентичних текстів з опорою на графічний образ ЛО.

Вправа №1

Вправа є рецептивною, некомунікативною, невмотивованою, з повним керуванням, без ігрового компонента, з опорою у вигляді відеоролика про розвиток штучного інтелекту.

Вид: навчальне тестове завдання перехресного вибору

Мета: формування знань про форму та значення ЛО

Час виконання – 8 хв.

Спосіб виконання - індивідуальний

Відеолекція із застосунку BBC Learning English

Рис. 2.8

Інструкція: Watch the video about an AI training and pay special attention to the words that the speaker uses. Then match the words 1-5 with their definitions a-e.

<ol style="list-style-type: none"> 1. chat-up line 2. computer programmers 3. algorithms 4. trial and error 5. minimising 	<ol style="list-style-type: none"> a. reducing as much as possible b. a set of rules or procedures to be followed by a computer in problem-solving exercises c. remarks people make to start up a romantic conversation d. people who write, or code computer programs e. repeating same task over and over until finding the most successful way
--	--

Вправа №2

Вправа є рецептивною, некомунікативною, невмотивованою, з повним керуванням, без ігрового компонента, з опорою у вигляді відеоролика про інтернет-залежність.

Вид: навчальне тестове завдання множинного вибору

Мета: формувати навички впізнавання письмової форми ЛО та диференціювати схожі за значенням слова

Час виконання – 7 хв.

Спосіб виконання - індивідуальний.

Інструкція: Watch the video about the internet addiction and pay special attention to the words that the speaker uses. Then read the questions 1-5 and choose the correct synonym.

Dr. Kimberly Young
What you need to know about internet addiction (1:52-4:22)

Рис. 2.9

- 1) What is the synonym to the word 'texting'?
  - a. messaging
  - b. reading
  - c. questioning
- 2) What is the synonym to the word combination 'internet café'?
  - a. e-store
  - b. cybercafé
  - c. internet restaurant
- 3) What is the synonym to the word combination 'silent addiction'?
  - a. silent treatment
  - b. hidden dependence
  - c. quiet add
- 4) What is the synonym to the word combination 'internet gambling'?
  - a. electronic speculation
  - b. internet bet
  - c. web-browsing
- 5) What is the synonym to the word combination 'facebook-mom'?
  - a. blogger mom
  - b. facebook-addicted mom

c. influencer

Вправа №3

Вправа є рецептивною, некомунікативною, невмотивованою, з повним керуванням, без ігрового компонента, без опори.

Вид: навчальне тестове завдання множинного вибору

Мета: формування знань про форму та значення ЛО

Час виконання – 5 хв.

Спосіб виконання – індивідуальний

*Виконання вправи відбувається з використанням того ж відеоматеріалу із застосування BBC Learning English, що й Вправа №1.

Інструкція: Choose the correct word to fill in the gaps in sentences 1-10.

1. Some people use creative _____ to start a conversation at a party.
  - a. computer programmers
  - b. chat-up lines
  - c. algorithms
  - d. trial and error

2. _____ play a crucial role in creating software and applications.
  - a. computer programmer
  - b. chat-up line
  - c. algorithms
  - d. trial and error

3. Complex _____ are used in artificial intelligence to make decisions.
  - a. computer programmers
  - b. chat-up line
  - c. algorithms
  - d. trial and error

4. When solving a challenging puzzle, sometimes it's necessary to use a _____ approach.

- a. computer programmers
- b. chat-up line
- c. algorithms
- d. trial and error

5. Effective time management involves _____ distractions to boost productivity.

- a. computer programmers
- b. minimising
- c. algorithms
- d. texting

6. In today's digital age, many people prefer _____ as their primary means of communication.

- a. computer programmers
- b. chat-up line
- c. algorithms
- d. texting

7. In the early 2000s, people used to gather at an _____ to access the internet.

- a. internet cafe
- b. silent addiction
- c. internet gambling
- d. chat-up line

8. Smartphone addiction is often referred to as a _____ that affects many individuals.

- a. computer programmers
- b. silent addiction
- c. algorithms
- d. trial and error

9. While some enjoy the excitement of _____, it's essential to do it responsibly.

- a. internet gambling
- b. chat-up line
- c. algorithms
- d. minimising

10. The term "_____" is used to describe mothers who frequently share their parenting experiences on social media.

- a. computer programmers
- b. facebook-mom
- c. algorithms
- d. silent addiction

Вправа №4

Вправа є рецептивною, некомунікативною, невмотивованою, з повним керуванням, без ігрового компонента, з опорою у вигляді відеоролика про інтернет-залежність, вмотивована, аудиторна, усна, одномовна.

Вид: навчальне тестове завдання перехресного вибору

Мета: розвиток навичок упізнавання ЛО та правил її вживання на рівні речення.

Час виконання – 7 хв.

Спосіб виконання - індивідуальний

*Виконання вправи відбувається з використанням того ж відеоматеріалу із застосунку BBC Learning English, що й Вправа №1.

Інструкція: Look at the words in bold. Match the fragments of the sentences 1-10 with the correct ending a-j in order to make logically and lexically correct sentences.

<ol style="list-style-type: none"> 1. He tried his best chat-up line 2. Computer programmers work tirelessly 3. The success of many modern applications relies on 4. Solving this puzzle required a lot of trial and error, as we 5. Minimizing distractions in the workplace 6. In today's fast-paced world, texting has become 7. Back in the early 2000s, people used to gather at internet cafés 8. Smartphones have become a silent addiction that 9. Internet gambling has grown in popularity, 10. The Facebook-mom stereotype often refers to mothers who 	<ol style="list-style-type: none"> a. share their parenting experiences and family updates on social media. b. to develop the latest software, using complex algorithms to solve problems efficiently. c. can significantly improve productivity and focus. d. to surf the web and play online games. e. to strike up a conversation with the stranger at the bar. f. the primary way of communication for many people. g. tried various strategies to find the right solution. h. complex algorithms that make them more user-friendly and efficient. i. affects many individuals without them even realizing it. j. but it's essential to do it responsibly and within one's means.
--	--

Вправа №5

Вправа є рецептивною, некомунікативною, невмотивованою, з повним керуванням, без ігрового компонента, з опорою у вигляді відеоролика про соціальні мережі.

Вид: навчальне тестове завдання перехресного вибору

Мета: розвиток навички впізнавання форми ЛО та диференціювати її значення на рівні понад фразової єдності

Час виконання – 5 хв.

Режим роботи - індивідуальний

***BBC Learning English, 6 minute Vocabulary,
Eponyms as nouns and verbs***

Рис. 2.10

Інструкція: Watch the video and fill in the gaps using the given words 1-5:

- 1) web chats
- 2) google it
- 3) social networking
- 4) Google
- 5) search engines

“I’ll _____.’ How many times a day do you think or say that? _____ is the number one _____ today and people sometimes talk about googling even when they’re using a different search engine, like Bing or Yahoo. In the same way Facebook is number one for _____ and Skype for _____. So do you facebook or skype your friends?” (Взято з *BBC Learning English, 6 minute Vocabulary, Eponyms as nouns and verbs (0:52-01:19)*).

2.3. Модель освітнього процесу з формування англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків у студентів 2-го курсу

Розглянемо модель організації навчального процесу для формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків BBC News, BBC Learning English та TED Talks на основі розробленої нами підсистеми вправ. У процесі розробки моделі освітнього процесу ми опирались на такі компоненти, як мета, об'єкт, суб'єкт, засоби навчання та послідовність організації навчального процесу.

Метою навчання є формування англійськомовної ЛК в аудіюванні у майбутніх учителів англійської мови.

Об'єктом навчання є процес формування англійськомовної ЛК в аудіюванні у майбутніх учителів англійської мови.

Суб'єктами навчання є студенти 2-го курсу спеціальності 014 “Середня освіта” (Англійська мова і література) філологічного факультету освітніх технологій Київського національного лінгвістичного університету. Робочою програмою дисципліни “Практика усного і писемного мовлення англійської мови” передбачається, що на другому році навчання студенти даної спеціальності повинні володіти англійською мовою на рівні B2+ (незалежний користувач) (Робоча програма, 2022).

Засобами навчання є вправи для формування у студентів 2-го курсу ЛК в аудіюванні з використанням інтерактивних автентичних застосунків, у розробленій нами підсистемі.

У процесі розробки навчальної програми для формування англійськомовної ЛК у майбутніх вчителів англійської мови з використанням нашої підсистеми вправ ми послуговувались робочою програмою з дисципліни «Практика усного і писемного мовлення англійської мови» КНЛУ.

Кожен змістовий модуль цієї дисципліни складається з трьох основних тем. У I семестрі 2-го курсу студенти Київського національного лінгвістичного університету вивчають такі теми: «Засоби масової інформації», «Театр» та «Медицина». На вивчення першої теми відводиться 75 годин, на вивчення другої – 63 години, а на вивчення третьої – 72 години (Робоча програма). Оскільки навчання лексики на заняттях з АМ відбувається комплексно, у поєднанні з іншими мовними та мовленнєвими аспектами, складно передбачити конкретний часовий проміжок, за яким відбуватиметься навчання суто цього аспекту.

У нашому випадку, оскільки час дослідження обмежений часовими рамками виробничої педагогічної практики з англійської мови, ми зосереджуємо нашу увагу на розробленні моделі навчання опираючись на підтему “Інтернет”, яка є частиною теми “Засоби масової інформації”.

Таким чином, ця модель освітнього процесу передбачає застосування розробленої нами підсистеми вправ для формування англійськомовних рецептивних лексичних навичок в аудіюванні у студентів 2-го курсу на тему “Інтернет”.

Кінцеву мету навчання у рамках цієї моделі ми вбачаємо у формуванні у майбутніх учителів рецептивних лексичних навичок в аудіюванні, адже як було зазначено вище, вміння коректно сприймати на слух і розуміти мовлення інших є невід’ємним компонентом іншомовного спілкування, в тому числі, у професійній навчальній діяльності.

Описана вище модель навчання була реалізована нами на заняттях з практики усного і писемного мовлення англійської мови на 2-му курсі. На початковому етапі студентам пропонується виконати вхідний тест (див. Додаток А). Таким чином ми визначили рівень сформованості у студентів англійськомовних рецептивних лексичних навичок в аудіюванні. У вхідному тестуванні студентам пропонується виконати рецептивні завдання, розроблені на основі англійськомовних автентичних відеоматеріалів. Об’єктом навчання у

даному випадку виступають лексичні знання та рецептивні навички студентів в аудіюванні з використанням автентичних відеоматеріалів.

На початковому етапі навчання студенти за допомогою автентичних відеоматеріалів ознайомлюються з новими ЛО, та правилами роботи з ним.

На основному етапі навчання відбувається формування та розвиток рецептивних лексичних навичок студентів в аудіюванні автентичних відеоматеріалів. Розроблена нами підсистема вправ передбачає формування рецептивних лексичних навичок на рівні слова, фрази та понадфразової єдності під час аудіювання.

На завершальному етапі навчання студентам пропонується пройти розроблене нами вихідне тестування (див. Додаток Б), для оцінювання їх рівня сформованості рецептивних англійськомовних навичок ЛК на тему «Театр». Таким чином можна проаналізувати ефективність використання автентичних інтерактивних застосунків у процесі формування англійськомовної ЛК.

Отже, описана нами модель освітнього процесу з формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків відповідає цілям навчання, зазначеним у робочій програмі дисципліни “Практика усного і писемного мовлення”, а також вимогам кредитно-модульної системи. У третьому розділі ми описали процес перевірки ефективності розробленої нами моделі освітнього процесу для студентів 2-го курсу у процесі пробного навчання.

Висновки до другого розділу

У другому розділі ми проаналізували автентичні інтерактивні застосунки BBC News, BBC Learning English та TED Talks, а також уклали підсистему вправ для формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням цих застосунків.

Наша підсистема містить вправи для формування у студентів 2-го курсу рецептивних лексичних навичок в аудіюванні на рівні слова, фрази та понадфразової єдності.

На основі розробленої нами підсистеми вправ ми описали можливу модель навчального процесу з формування англійськомовної ЛК у студентів 2-го курсу.

Модель освітнього процесу ми умовно поділили на три етапи: початковий, основний та завершальний.

Завданням першого етапу навчання є визначення рівня сформованості англійськомовної ЛК в аудіюванні в майбутніх вчителів АМ. Для виконання цього завдання ми пропонуємо використати розроблений нами вхідний тест (Див. Додаток А).

Завданням основного етапу навчання є процес формування англійськомовних рецептивних лексичних навичок на рівні слова, фрази та понадфразової єдності.

На завершальному етапі студентам пропонується пройти вихідне тестування для того, аби проаналізувати ефективність нашої підсистеми вправ у формуванні англійськомовної ЛК у студентів 2-го курсу.

У третьому розділі ми описали проведене нами пробне навчання для перевірки ефективності розробленої нами методики формування у студентів 2-го курсу англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків TED Talks та BBC Learning English.

РОЗДІЛ 3. ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАСТОСУНКІВ

3.1. Підготовка пробного навчання

Перевірка ефективності запропонованої нами методики використання англійськомовних автентичних інтерактивних застосунків у процесі формування англійськомовної ЛК відбувалась методом пробного навчання.

Пробне навчання походило у рамках виробничої педагогічної практики у I семестрі 2023-2024 навчального року в Київському національному лінгвістичному університеті у групі СОа 07-22 філологічного факультету освітніх технологій. Пробне навчання тривало з 27 вересня до 25 жовтня 2023 р.

Метою пробного навчання була перевірка ефективності запропонованої нами методики формування англійськомовної ЛК в аудіюванні за допомогою автентичних інтерактивних застосунків у майбутніх учителів АМ. Для перевірки ефективності розробленої нами методики під час пробного навчання ми визначили такі завдання:

1. Розробити гіпотезу пробного навчання.
2. Розробити та реалізувати вхідне тестування для визначення рівня сформованості у студентів академічної групи англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних відеоматеріалів.
3. Реалізувати пробне навчання з формування у студентів 2-го курсу англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків TED Talks та BBC Learning English.
4. Розробити та провести вихідне тестування для визначення рівня сформованості у студентів академічної групи англійськомовної ЛК в

аудіюванні з використанням автентичних відеоматеріалів після застосування розробленої нами підсистеми вправ.

5. Підвести підсумки, проаналізувати результати пробного навчання.

Пробне навчання ми поділили на три етапи: організаційний етап, реалізаційний етап та етап аналізу.

Під час першого етапу пробного навчання ми визначили його мету, розробили гіпотезу, розробили вхідний тест та вихідний тест, розробили підсистему вправ для формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків TED Talks та BBC Learning English.

Гіпотезу пробного навчання ми сформулювали таким чином: формування англійськомовної ЛК у студентів другого курсу буде ефективнішим за умови реалізації укладеної підсистеми вправ з використанням автентичних інтерактивних застосунків TED Talks та BBC Learning English.

Для перевірки сформульованої нами гіпотези, ми визначили такі завдання:

1. провести вхідне тестування, для визначення рівня сформованості англійськомовної ЛК в аудіюванні у студентів групи СОа 07-22.

2. провести пробне навчання з використанням розробленої нами підсистеми вправ для того, аби перевірити ефективність запропонованої нами методики формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків.

3. провести вихідне тестування, для визначення рівня сформованості у студентів групи СОа 07-22 англійськомовної ЛК після пробного навчання з використанням розробленої нами підсистеми вправ.

4. проаналізувати результати пробного навчання.

5. підвести підсумки пробного навчання, сформулювати методичні рекомендації щодо формування англійськомовної ЛК в аудіюванні студентів 2-го курсу із комплексним використанням автентичних інтерактивних застосунків.

У табл. 3.1 змодельована структура нашого пробного навчання.

Таблиця 3.1

Структура пробного навчання

№	Етап	Зміст
1.	Підготовка пробного навчання	Проведення вхідного тестування, аналіз його результатів.
2.	Проведення пробного навчання	Реалізація розробленої нами підсистеми вправ для формування англійськомовних лексичних рецептивних навичок в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків.
3.	Завершення та підсумки пробного навчання	Проведення вихідного тестування, аналіз його результатів, аналіз результативності пробного навчання.

Для перевірки рівня сформованості англійськомовних рецептивних лексичних навичок в аудіюванні автентичних відеоматеріалів нами було розроблено два тестування - вхідне і вихідне, які було використано під час пробного навчання. Вхідний тест було розроблено за темою, яку студенти вивчали протягом пробного навчання, а саме “Засоби масової інформації.”

Метою першого завдання, а саме завдання перехресного вибору для встановлення відповідності між ЛО та їх визначеннями, була перевірка рівня сформованості англійськомовних навичок співвіднесення форми ЛО з її змістом. Метою другого завдання, множинного вибору, була перевірка рівня сформованості у студентів навичок розпізнавання та розуміння ЛО. Вхідний тест та критерії його оцінювання подано у додатку (див. Додаток А).

У першому завданні тесту передбачено 5 тестових завдань перехресного вибору, що оцінюються по 1 балу за кожну правильну відповідь. Друге завдання складається з 10 тестових завдань множинного вибору, де кожна правильна

відповідь також оцінюється в 1 бал. Таким чином, максимальна кількість балів за тест становить 15 балів. Детальніше критеріями оцінювання тесту представлені у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Критерії оцінювання вхідного тесту

1. Тестові завдання перехресного вибору	1 бал за кожную правильну відповідь
<i>Максимальна кількість балів</i>	<i>5 балів</i>
2. Тестові завдання множинного вибору	1 бал за кожную правильну відповідь
<i>Максимальна кількість балів</i>	<i>10 балів</i>
<i>Максимальна кількість балів за тест</i>	<i>15 балів</i>

Вихідний тест було розроблено з метою порівняння рівня сформованості англійськомовної ЛК в аудіюванні за допомогою автентичних інтерактивних застосунків у студентів 2-го курсу до та після пробного навчання. Його структура та критерії оцінювання аналогічні вхідному тесту. Вихідний тест було розроблено на тему, передбачену Силабусом навчальної дисципліни “Практика усного і писемного мовлення англійської мови”, “Театр”.

Вихідний тест та критерії його оцінювання подано у додатку (див. Додаток Б).

3.2. Проведення пробного навчання

Як було зазначено вище, на початку пробного навчання студенти групи СОа 07-22 пройшли вхідне тестування рецептивних лексичних навичок, метою якого було визначення рівня сформованості англійськомовних рецептивних лексичних навичок в аудіюванні автентичних відеоповідомлень у майбутніх учителів англійської мови. Варто зазначити, що студенти групи СОа 07-22

продемонстрували достатньо високий рівень володіння англійськомовними рецептивними лексичними навичками в аудіюванні.

Результати вхідного тестування подано у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Результати вхідного тесту

№	Ім'я студента	Кількість балів (макс. 15)	Частка правильних відповідей
1.	Володимир В-н.	9	0,6
2.	Серафіма Г-о.	13	0,86
3.	Олександра З-о.	12	0,8
4.	Карина І-а.	13	0,86
5.	Єлизавета К-а.	12	0,8
6.	Анна К-р.	12	0,8
7.	Артем К-с.	13	0,86
8.	Анна М-а.	12	0,8
9.	Світлана М-а.	11	0,7
10.	Софія П-я.	12	0,8
11.	Сергій Р-й.	11	0,7
12.	Марія Р-ь.	10	0,66
13.	Ешли Ч-л.	12	0,8
14.	Софія Я-ч.	12	0,8

Наприкінці пробного навчання студенти групи СОа 07-22 пройшли вихідний тест для перевірки рівня сформованості англійськомовних рецептивних лексичних навичок. З результатами вихідного тесту можна ознайомитись у таблиці (Див. табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Результати вихідного тесту

№	Ім'я студента	Кількість балів (макс. 15)	Частка правильних відповідей
1.	Володимир В-н.	14	0,9
2.	Серафіма Г-о.	15	1,0
3.	Олександра З-о.	15	1,0
4.	Карина І-а.	15	1,0
5.	Єлизавета К-а.	15	1,0
6.	Анна К-р.	15	1,0
7.	Артем К-с.	15	1,0
8.	Анна М-а.	15	1,0
9.	Світлана М-а.	15	1,0
10.	Софія П-я.	14	0,9
11.	Сергій Р-й.	14	0,9
12.	Марія Р-ь.	13	0,86
13.	Ешли Ч-л.	14	0,9
14.	Софія Я-ч.	14	0,9

При перевірці тесту ми користувалися критеріями, описаними вище (див. табл. 3.2). Для досягнення поставленої нами мети, а саме перевірки рівня сформованості англійськомовних рецептивних лексичних навичок в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків, ми порівняли результати вхідного і вихідного тестування.

У таблиці 3.5 подане порівняння результатів обох тестів та прогрес студентів за період пробного навчання. Отримані нами дані у таблиці розподілено на три сегменти: результати вхідного тесту, результати вихідного тесту та показник приросту.

Таблиця 3.5

Порівняння результатів вхідного(1) та вихідного(2) тестування

№	Ім'я студента	Результат 1-го тесту	Результат 2-го тесту	Приріст
1.	Володимир В-н.	0,6	0,9	0,3
2.	Серафіма Г-о.	0,86	1	0,14
3.	Олександра З-о.	0,8	1	0,2
4.	Карина І-а.	0,86	1	0,14
5.	Єлизавета К-а.	0,8	1	0,2
6.	Анна К-р.	0,8	1	0,2
7.	Артем К-с.	0,86	1	0,14
8.	Анна М-а.	0,8	1	0,2
9.	Світлана М-а.	0,7	1	0,3
10.	Софія П-я.	0,8	0,9	0,1
11.	Сергій Р-й.	0,7	0,9	0,2
12.	Марія Р-ь.	0,66	0,86	0,2
13.	Ешли Ч-л.	0,8	0,9	0,1
14.	Софія Я-ч.	0,8	0,9	0,1
Середній показник		0,77	0,95	0,18

Отже, проаналізувавши отримані дані, можна зробити висновок, що в середньому показник сформованості рецептивних лексичних навичок в академічній групі збільшився на 0,18. У підсумку, протягом трьох занять систематичного навчання з використанням розробленої нами підсистеми вправ, успішність студентів академічної групи у формуванні англійськомовної ЛК в аудіюванні підвищилась (див. Рис. 3.1).

**Середній показник сформованості
лексичних рецептивних навичок в аудіюванні**

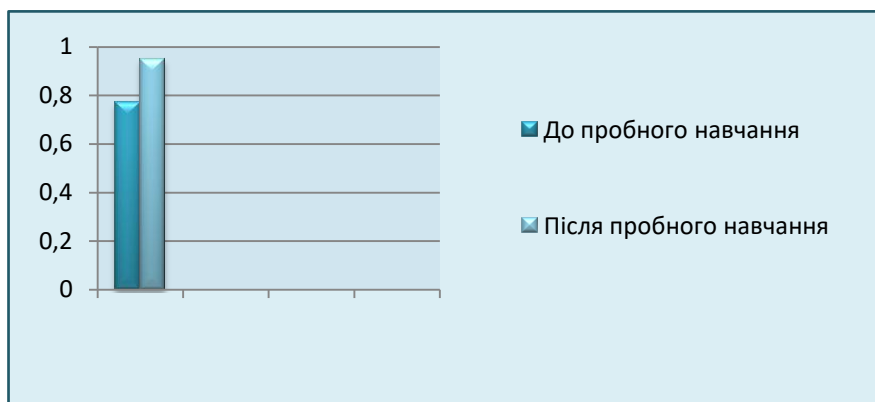

Рис. 3.1

Підсумовуючи отримані результати, можна стверджувати, що ми підтвердили сформульовану нами на початку пробного навчання гіпотезу, та досягли поставлених цілей. Розроблена нами методика формування англійськомовної ЛК у студентів 2-го курсу підвищує ефективність процесу вивчення АМ та формування англійськомовної ЛК в аудіюванні у майбутніх учителів АМ.

Таким чином, отримані результати свідчать про ефективність розробленої нами методики формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків.

3.3. Методичні рекомендації щодо формування у майбутніх учителів англійськомовної лексичної компетентності в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків

Проаналізувавши результати нашого дослідження ефективності розробленої нами методики, ми сформулювали методичні рекомендації для формування

англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків.

По-перше, при плануванні занять для студентів 2-го курсу, з формування англійськомовної ЛК в аудіюванні, слід приділити час вивченню теоретичних засад формування ЛК, а саме на її структуру та етапи формування. Варто також звернути особливу увагу на поступовість та систематичність процесу формування лексичних знань, навичок та усвідомленості у майбутніх учителів АМ та дотримуватись визначеної поетапності.

По-друге, варто досконало дослідити і розуміти психолого-педагогічні особливості формування у студентів 2-го курсу англійськомовної ЛК в аудіюванні, зокрема враховувати такі психічні процеси, як пам'ять, увага, мислення, сприйняття та мотивація студентів.

По-третє, слід розуміти принципи роботи з автентичними відеоматеріалами у формуванні англійськомовної ЛК в аудіюванні. Варто дослідити ефективні шляхи подолання можливих труднощів у роботі з такими навчальними матеріалами, а також пояснити студентам як усувати ці труднощі під час самостійної роботи з автентичними відеоматеріалами.

Добір автентичних відеоматеріалів ми рекомендуємо здійснювати згідно з такими критеріями:

- ✓ Критерій новизни;
- ✓ Критерій інформативності;
- ✓ Критерій тематичності;
- ✓ Критерій відповідності віковим особливостям та потребам студентів;
- ✓ Критерій відповідності рівню знань та можливостям студентів;
- ✓ Критерій виховної цінності;
- ✓ Критерій тривалості звучання.

Отже, таким чином ми сформулювали методичні рекомендації для викладачів, щодо формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків у студентів 2-го курсу. Підсумуємо наші

рекомендації для забезпечення ефективності процесу навчання майбутніх учителів АМ:

1. Перш за все, слід визначити мету, цілі та зміст формування англійськомовної ЛК в аудіюванні, її структуру та етапи формування.

2. Слід враховувати психолого-педагогічні особливості формування ЛК в аудіюванні у студентів, зокрема такі психічні процеси, як пам'ять студентів, їх увага, мислення та мотивація.

3. Для успішного формування англійськомовної ЛК в аудіюванні варто послуговуватись критеріями добору автентичних відеоматеріалів.

4. При укладенні комплексу вправ слід дотримуватись поетапності формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків.

Розроблена нами методика може бути використана для формування у майбутніх учителів ЛК аудіюванні з певними модифікаціями для навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності.

Висновки до третього розділу

Таким чином ми організували та реалізували пробне навчання в академічній групі СОа 07-22. Пробне навчання проходило у три етапи: підготовка пробного навчання, проведення пробного навчання з використанням розробленої нами підсистеми вправ для формування у студентів 2-го курсу англійськомовної ЛК в аудіюванні, та підведення підсумків і аналіз результатів пробного навчання.

На підготовчому етапі пробного навчання ми сформулювали гіпотезу, для перевірки якої ми виконали такі завдання:

1) провели вхідне тестування, для визначення рівня сформованості англійськомовної ЛК в аудіюванні у студентів групи СОа 07-22;

2) реалізували пробне навчання з використанням розробленої нами підсистеми вправ для того, аби перевірити ефективність запропонованої нами методики формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків;

3) здійснили вихідне тестування, для визначення рівня сформованості у студентів групи СОа 07-22 англійськомовної ЛК після пробного навчання з використанням розробленої нами підсистеми вправ;

4) проаналізували результати пробного навчання та підвели підсумки пробного навчання та сформулювати методичні рекомендації щодо формування англійськомовної ЛК в аудіюванні студентів 2-го курсу із комплексним використанням автентичних інтерактивних застосунків.

Таким чином, проаналізувавши результати пробного навчання ми дійшли до висновку, що формування англійськомовної ЛК у студентів другого курсу є ефективнішим за умови реалізації укладеної підсистеми вправ з використанням автентичних інтерактивних застосунків, а отже, ми підтвердили сформульовану нами гіпотезу.

ВИСНОВКИ

Дослідивши та проаналізувавши теоретичні передумови формування у майбутніх учителів англійськомовної ЛК в аудіюванні, розробивши підсистему вправ для формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням ІКТ, а саме автентичних інтерактивних застосунків, розробивши та перевіrivши ефективність методики формування англійськомовної ЛК в аудіюванні, а також проаналізувавши результати нашого дослідження, ми зробили такі висновки:

1. У підсумку проаналізувавши вітчизняні та зарубіжні теоретичні джерела ми визначили, що англійськомовна ЛК в аудіюванні є одним із структурних компонентів ІКК та, у свою чергу, складається з лексичних знань, рецептивних та репродуктивних лексичних навичок та аудитивних вмінь ЛК, що зумовлюються лексичною усвідомленістю студентів. У нашому дослідженні ми зосередили увагу на процесі формування рецептивних лексичних навичок в аудіюванні.

2. Успішне формування ЛК в аудіюванні у студентів 2-го курсу зумовлюється психолого-педагогічними особливостями формування цієї компетентності, зокрема з використанням ІКТ. Ми охарактеризували такі психічні процеси, задіяні у процесі формування ЛК в аудіюванні, як пам'ять, увага, мислення, внутрішня та зовнішня мотивація студентів.

3. У процесі дослідження ми охарактеризували поняття ІКТ та їх роль у формуванні англійськомовної ЛК в аудіюванні. Під ІКТ ми розуміємо засоби, що включають технології, які можуть використовуватись для комунікації та обробки інформації. Серед основних функцій використання ІКТ у навчальному процесі ми виявили: мотиваційно-стимулюючу, інформаційну, організаційну, тренувально-навчальну та контрольну-коригуючу.

4. Проаналізувавши низку підходів до визначення критеріїв добору аудіо- та відеотекстів для формування ЛК ми визначили такі критерії, як: критерій новизни; інформативності; тематичності; відповідності віковим особливостям та

потребам студентів; відповідності рівню знань та можливостям студентів; критерій виховної цінності; критерій тривалості звучання повідомлення.

5. Нами було розроблено підсистему вправ, що спрямована на формування у студентів 2-го курсу англійськомовної ЛК в аудіюванні. Вправи у нашій підсистемі спрямовані на ознайомлення студентів з новими ЛО та формування рецептивних лексичних навичок на рівні слова, фрази та понадфразової єдності.

6. Нами було розроблено модель формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків, що передбачає застосування розроблених нами вправ.

7. Ефективність розробленої методики формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків TED Talks та BBC Learning English було доведено під час пробного навчання у рамках виробничої педагогічної практики з АМ в академічній групі студентів 2-го курсу КНЛУ.

За результатами дослідження ми зробили висновок, що застосування розробленої нами підсистеми вправ з використанням автентичних інтерактивних застосунків має позитивний вплив на процес формування у майбутніх учителів англійськомовної ЛК в аудіюванні. Отримані нами результати дослідження підтверджують нашу гіпотезу та доводять доречність використання автентичних інтерактивних застосунків для формування у майбутніх учителів рецептивних лексичних навичок.

РЕЗЮМЕ

Ключові слова: майбутні вчителі англійської мови, англійськомовна лексична компетентність, лексичні знання, лексичні навички, лексична усвідомленість, аудіювання, інформаційно-комунікаційні технології, автентичні інтерактивні застосунки, підсистема вправ, модель освітнього процесу, методика, пробне навчання.

Кваліфікаційна робота досліджує формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків у майбутніх учителів англійської мови.

Англійськомовна ЛК в аудіюванні визначається як здатність людини до правильного лексичного розуміння мовлення інших на слух. Складниками ЛК в аудіюванні є лексичні знання, лексичні навички та аудитивні уміння.

Ми визначили, що ефективним засобом для формування англійськомовних лексичних навичок є ІКТ, зокрема інтерактивні автентичні застосунки.

Ми описали особливості формування англійськомовної ЛК в аудіюванні з використанням автентичних інтерактивних застосунків, та принципи відбору автентичних відеоматеріалів для формування лексичних навичок. У нашій роботі ми дотримуємось поетапності формування лексичних навичок в аудіюванні.

Згідно з визначеними етапами формування ЛК, ми розробили підсистему вправ для студентів 2-го курсу та модель формування англійськомовної ЛК в аудіюванні на основі автентичних інтерактивних застосунків.

Ефективність розробленої нами методики було перевірено та підтверджено під час пробного навчання. Методичні рекомендації для викладачів АМ сформульовано на основі аналізу теоретичних передумов та отриманих практичних результатів.

SUMMARY

Key words: future English teachers, English lexical competence in listening, lexical knowledge, lexical skills, auditory skills, listening, information and communication technology, authentic interactive applications, exercise subsystem, educational process model, methodology, trial teaching.

This qualification paper examines an English lexical competence in listening with the use of authentic interactive applications for future English teachers.

This qualification paper focuses on the problem of the lexical competence formation in reading with the help of pragmatic texts among future teachers of the English language.

English lexical competence in listening is defined as the ability to correctly understand the lexical structure of the speech of others. Lexical knowledge, lexical skills and auditory skills are the components of lexical competence in listening.

We have determined that ICT, in particular interactive authentic applications, is an effective tool for the formation of English lexical skills.

We described the peculiarities of the English lexical competence formation in listening with the use of authentic interactive applications, and outlined the principles of authentic video materials selection for the lexical skills formation. In our paper, we adhere to the step-by-step formation of lexical skills in listening.

According to the defined stages of the listening competence formation, we have created a set of exercises for 2nd-year students and a model of English lexical competence formation in listening based on the authentic interactive applications.

The effectiveness of our methodology was tested and proved by the results of trial teaching. Methodological recommendations for English teachers are suggested based on the analysis of theoretical prerequisites and obtained practical results.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Асоянц, П. Г. (2014). Методичні переваги використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі формування англомовної професійно орієнтованої лексичної компетентності. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*, 49. 90-97.

Баланаєва, О.В., Терлецька Л.М., & Рудоман О.А. (2022). Актуальні методи викладання іноземної мови в епоху глобалізації. *Інноваційна педагогіка*, 51. 46-52.

Белан, В. (2017). Використання мобільного навчання у професійних навчальних закладах України та Польщі. *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Збірник наукових праць*, 5. За ред. М.М. Козяра, Н.Г., Ничкало. 194-197.

Биков, В. Ю. (2010). Сучасні завдання інформатизації освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 1(15).

Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., & Борецька, Г. Е. (2013). Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів.

Бігич, О. Б. (2012). Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні. *Іноземні мови*, (2). 19-30.

Бойко, Н. І. (2008). Організація самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Бойчук, В. М., & Кадемія, М. Ю. (2017). Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. *Збірник наукових праць*. За ред. ММ Козяра. НГ Ничкало. 219-223.

Бровко, К. (2022). Сучасні підходи використання соціальних мереж у підвищенні пізнавального інтересу студентів до вивчення іноземної мови. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2. 47-52.

Веклич, Ю. І. (2012). Використання автентичних текстів у процесі формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів початкової школи.

Гаврилюк, Н.В. (2015). Принципи навчання лексиці на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Збірник наукових праць*, 41. 240-244.

Горбатюк, Л. В., Кравченко, Н. В., Алексєєва, Г. М., & Розумна, Т. С. (2019). Мобільні додатки як засоби формування іншомовної лексичної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей. 150-160.

Горбач, Я. І. (2012). Семантичні особливості формування лексичних і фразеологічних одиниць із гумористичним компонентом у творах В. В. Камінера. *Перекладацькі інновації. Сумський державний університет*. 111-112.

Готько, О., & Чайковська, О. (2015). Інформаційно-комунікаційні технології—як сучасний засіб навчання в освіті. *Молодь і ринок*, 4. 130-134.

Гуревич, Р. С., Кобиця, В. М., Кобиця, А. П., Кізім, С. С., Куцак, Л. В., & Опушко, Н. Р. (2022) Використання цифрових сервісів та інструментів у професійній підготовці майбутніх учителів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Збірник наукових праць*, 64. 5-22.

Дегтяренко, В. В., & Токарев, Д. В. (2022). Психологічні особливості організації навчання із використанням ІКТ. *Актуальні проблеми психології в закладах освіти*, 4. 153-160.

Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (2003) *Наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. Перекл. з англ.* Ленвіт. 273.

Заярна, І. С. (2015). Деякі аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні англійської мови. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогіка*, 4.

Кардашова, Н. (2015). Англомовний подкаст як засіб формування компетентності в аудіюванні студентів мовних спеціальностей. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Педагогіка та психологія*, 24, 176-185.

Климова, О. (2011). Методика роботи з відеоматеріалами на занятті з англійської мови. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 4. 31-35.

Компанець, Н. М. (2019). Використання інформаційно-комунікаційних технологій для активізації пізнавальної діяльності студентів при вивченні іноземних мов.

Красуля, А., & Шумило, А. (2020). Застосування мобільних технологій з метою розвитку іншомовної лексичної компетентності учнів при вивченні англійської мови.

Науменко, О. М., & Науменко, Г. Г. (2008). Підготовка вчителя в умовах застосування ІКТ. *Комп'ютер у школі та сім'ї*, 8(44).

Нестеренко, І. Б. (2022). Використання платформи TED Talks для підвищення комунікативної компетентності студентів при вивченні іноземних мов. 209-215.

Овчаренко, З. П. (2018). Інформаційні технології як засіб інтенсифікації вивчення англійської мови. *Молодий вчений*. 3 (55) 578-580.

Пастернак, В. А. (2023). Характеристика інтерактивних застосунків для розвитку аудитивних умінь майбутніх учителів англійської мови. *Наративи сучасної України у світовій геополітиці*(629-630). Видавничий центр КНЛУ.

Петраш, А. І., & Юркова, В. П. (2014). Організація самостійної навчальної діяльності майбутніх перекладачів з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Сер.: Педагогічні та психологічні науки*, (4), 287-298.

Подосиннікова, Г. І. (2017). Принципи та критерії відбору автентичних відеоматеріалів для формування у студентів-філологів англомовної лексичної

компетентності. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 124-127.

Робоча програма навчальної дисципліни “Практика усного і писемного мовлення англійської мови” для студентів 2 курсу (2022). https://docs.google.com/document/d/1WsiE8XJrwbYUeaeFqB9YveKNoFet_TNt/edit

Савченко, О. (2021). Цифрові технології в дистанційному навчанні англійської мови студентів ЗВО. *Молодь і ринок* 9 (195). 66-70.

Семенчук, Ю. О. (2006). Психолого-педагогічні передумови формування лексичної компетенції у студентів економічних спеціальностей. *Психологія і суспільство*, 4. 121-126.

Семеріков, С. О., & Стрюк, А. М. (2012). Комбіноване навчання: проблеми і перспективи застосування в удосконаленні навчально-виховного процесу й самостійної роботи студентів. *Книжкове видавництво Киреєвського*.

Смоліна, С. В. (2010). Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови*, 4, 16-23.

Степанишена, О. (2022). Використання мультимедійних технологій в умовах змішаного навчання під час викладання іноземної мови у вищій школі. *Pedagogical Discourse*, 32, 16-22.

Тарасенко, М. І. (2018). Способи підвищення мотивації студентів до вивчення іноземної мови. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки*. 81 (2). с.65–67.

Филипська, В. І. (2022). Особистісно-орієнтований підхід під час викладання іноземної мови професійного спрямування.

Хмизова, О. В. (2014). Використання інформаційно-комунікаційних технологій у викладанні ділової англійської мови у вищій школі. *Наукові праці. Серія: Педагогіка*, 233, 34-39.

Черниш, В. В. (2015) Інформаційно-комунікаційні технології навчання іноземних мов і культур. Загальна характеристика. *Сучасні технології навчання*

іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах. Ленвіт. 37-60.

Шевкопляс, Л. В. (2012). Критерії відбору навчального матеріалу для формування компетенції в аудіюванні майбутніх учителів у процесі самостійної роботи.

Шишкіна, М. П., Спирін, О. М., & Запорожченко, Ю. Г. (2012). Проблеми інформатизації освіти України в контексті розвитку досліджень оцінювання якості засобів ІКТ. Інформаційні технології і засоби навчання, 1(27).

Щеглова, А. О. (2020). Дидактичні основи використання ІКТ при викладанні іноземної мови у немовних закладах вищої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. (8), 1. 95–104.

BBC Learning English. 6 minute Vocabulary. Eponyms as nouns and verbs. [Відео].

BBC Learning English. 6 minute Vocabulary. Training artificial intelligence. [Відео].

Chomsky, N. (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge: The M.I.T. Press. 261.

Dr. Kimberly Young. (2015). What you need to know about internet addiction. *TEDxBuffalo* [Відео]. *YouTube*.

Govindasamy, P., Yunus, M. M., & Hashim, H. (2019). Mobile assisted vocabulary learning: Examining the effects on students' vocabulary enhancement. *Universal Journal of Educational Research*, 7(12), 85-92.

Hymes, D. H. (1972). On Communicative Competence. J. B. Pride and J. Holmes (eds) *Sociolinguistics. Selected Readings*. Harmondsworth: Penguin. 269–293.

Kalinić, Marija. (2021). Les stratégies d'apprentissage du vocabulaire en FLE au niveau universitaire. *PhD Thesis. University of Zagreb. Faculty of Humanities and Social Sciences. Department of Romance languages and literature*.

Klymenko, A., & Zakordonets, N. (2023). The use of video materials in FLT: a case study at foreign language department of TNPU. *Наукові записки Тернопільського*

національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка, 1, 133-140.

Lewis, M. (2002). *The Lexical Approach: the State of ELT and a Way Forward*. Heinle. 202.

Masson, M. (2014). Benefits of TED Talks. *Canadian family physician Médecin de famille canadien*. 60.

Mathias, Brian, et al. (2023). Comment apprendre plus facilement le vocabulaire d'une langue étrangère?. *Tout ce que vous et vos enseignants devriez savoir sur le cerveau en apprentissage*. 140.

Mishan, F. (2005). *Designing Authenticity into Language Learning Materials*. Intellect Books. Bristol. 330.

Stempleski, S., & Tomalin B. (1990). *Video in Action: recipes for using video in language teaching*. Cambridge University press. 156 p.

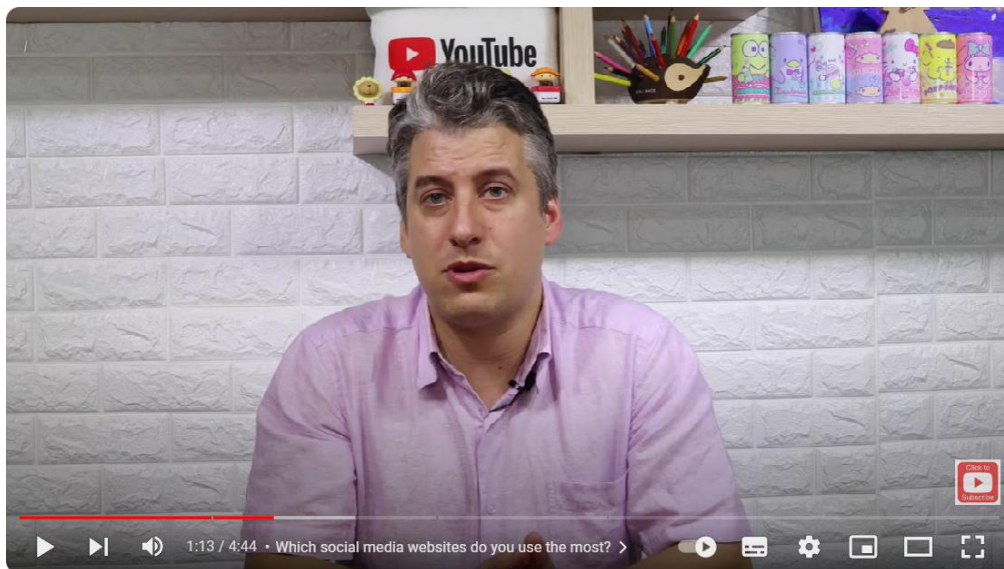
Warschauer, M. (1997). The Internet for English Teaching: Guidelines for Teachers. *TESL Reporter*. 30(1), 27-33.

Додаток А

Вхідний тест для контролю рівня сформованості рецептивних лексичних навичок в аудіюванні

Час виконання тесту – 15 хв.

Talking About Social Media | Part 1 IELTS Speaking |

URL:

https://www.youtube.com/watch?v=Ze_RGLfgbe4&ab_channel=TheIELTSGrind

Task 1

Watch an IELTS teacher speak about his opinion on social media and match the words 1-5 with their definitions.

<ol style="list-style-type: none"> 1. to fall victim 2. to catch up with 3. sensitive data 4. need-to-know basis 5. leak of information 	<ol style="list-style-type: none"> a) only the facts someone needs to know b) to be badly affected by a situation c) specific information that must be well protected d) the unintended loss of information e) to reach someone in order to communicate
--	--

Answer key:

1. b
2. e
3. c
4. a
5. d

Task 2

Read the following sentences. Choose the correct word/word combination to fill in the gaps.

1. Maria is always eager to _____ with her friends during the weekend, as she doesn't get to see them often due to her busy schedule.
  - a. show up
  - b. catch up
  - c. overtake
  - d. look forward
2. The lecture on artificial intelligence was highly _____, providing us with valuable insights into the future of technology.
  - a. tedious
  - b. formal
  - c. informative
  - d. newsless
3. In order to _____ about the history of our country, students are encouraged to visit museums and read historical books.
  - a. comprehend
  - b. get interest
  - c. educate

- d. gain knowledge
4. Robert _____ to his daughters begging and spent much more money than was expected.
- agreed
  - fell victim
  - said no
  - shared
5. Traffic jams have become an _____ in the city, making it challenging for commuters to reach their destinations on time.
- rare notion
  - usual meaning
  - everyday occurrence
  - obvious statement
6. Many employees prefer to _____ to work by public transportation to avoid the stress of driving in heavy traffic.
- commute
  - reach
  - follow
  - wander
7. Online companies often face challenges in protecting their customers' _____ while collecting and utilizing personal data.
- dignity
  - privacy
  - lives
  - feelings
8. This company surely won't _____ respecting its clients' privacy.
- release sensitive data
  - increase subscription fee

- c. shut its business
  - d. publish the newest research
9. The government decided to _____ a need-to-know basis the details of the national security operation to prevent any leaks of sensitive information.
- a. take down
  - b. keep on
  - c. give away
  - d. stay inside
10. The government shouldn't share the details of the national security operation to prevent any _____ of sensitive information.
- a. leaks
  - b. share
  - c. give away
  - d. drops

Answer key:

- 1. b – catch up
- 2. c – informative
- 3. d – gain knowledge
- 4. b – fell victim
- 5. c – everyday occurrence
- 6. a – commute
- 7. b – privacy
- 8. a – release sensitive data
- 9. b – keep on
- 10. a – leaks

Критерії оцінювання тесту	
1. Тестові завдання перехресного вибору	1 бал за кожну правильну відповідь
Максимальна кількість балів	10 балів
2. Тестові завдання множинного вибору	1 бал за кожну правильну відповідь
Максимальна кількість балів	5 балів

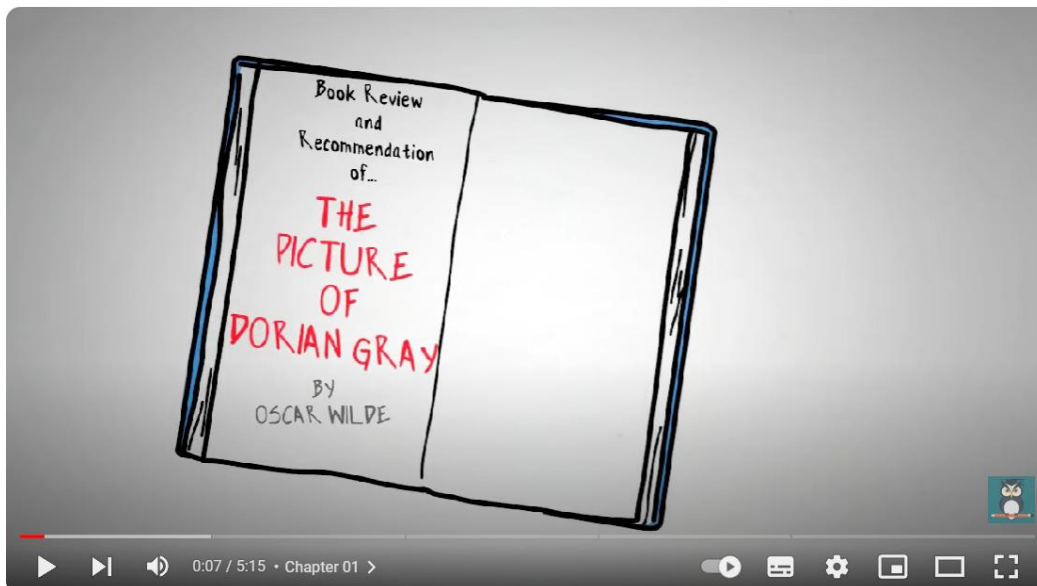
Шкала оцінювання:

0-6 балів - "2"; 6-9 балів - "3"; 9-12 балів - "4"; 12-15 балів - "5".

Додаток Б

Вихідний тест для контролю рівня сформованості рецептивних лексичних навичок в аудіюванні

Час виконання тесту – 15 хв.

THE PICTURE OF DORIAN GRAY BY OSCAR WILDE // ANIMATED BOOK SUMMARY

URL: https://www.youtube.com/watch?v=27-3OVRYgQI&ab_channel=AnimatedBooks

Task 1

Watch the summary of “The picture of Dorian Gray” and match the words 1-5 with their definitions.

1. outlook	a) a fiction prose, typically representing character and action with some degree of realism
2. masterpiece	b) a work of outstanding artistry, skill, or workmanship
3. setting	c) the time and place in which a story is told
4. novel	d) comically or repulsively ugly or distorted
5. grotesque	e) a person's way of understanding and thinking about something

Answer key:

1. e
2. b
3. c
4. a
5. d

Task 2

Read the following sentences. Choose the correct word/word combination to fill in the gaps.

1. She spent the entire weekend reading a fascinating _____.
  - a. center
  - b. novel
  - c. twisted
  - d. grotesque
2. The artist's latest painting is considered a true _____ by art critics.
  - a. to center
  - b. setting
  - c. masterpiece
  - d. fixated
3. The _____ of the story is a small village in the countryside.
  - a. setting
  - b. the outlook
  - c. twisted
  - d. fade
4. Mary was completely _____ on her smartphone, not noticing her surroundings.
  - a. grotesque
  - b. to center

- c. novel
  - d. fixated
5. The old, abandoned house had a _____ appearance, with eerie shadows in every corner.
- a. masterpiece
  - b. fade
  - c. grotesque
  - d. to center
6. The mystery movie had a _____ plot with unexpected twists.
- a. cling to
  - b. twisted
  - c. setting
  - d. the outlook
7. Over the years, the colors of the painting began to _____, losing their vibrancy.
- a. cling to
  - b. fixated
  - c. setting
  - d. fade
8. Her optimistic _____ on life helped her overcome challenges and achieve her goals.
- a. outlook
  - b. masterpiece
  - c. grotesque
  - d. novel
9. After the storm, the ship was left _____ to a small piece of driftwood.
- a. to center
  - b. fade
  - c. twisted

- d. clinged to
10. The meeting _____ on the problems of world economics.
- a. fixated
- b. grotesque
- c. centers
- d. outlook

Answer key:

1. b – novel
2. c – masterpiece
3. a – setting
4. d – fixated
5. c – grotesque
6. b – twisted
7. d – fade
8. a – outlook
9. d – clinged to
10. c – to center

Критерії оцінювання тесту	
1. Тестові завдання перехресного вибору	1 бал за кожну правильну відповідь
Максимальна кількість балів	10 балів
2. Тестові завдання множинного вибору	1 бал за кожну правильну відповідь
Максимальна кількість балів	5 балів

Шкала оцінювання:

0-6 балів - “2”; 6-9 балів - “3”; 9-12 балів - “4”; 12-15 балів - “5”.